

Regeringens proposition

1986/87: 18

om vissa åtgärder m. m. efter
Tjernobylyckan

Prop.
1986/87: 18

Regeringen förelägger riksdagen vad som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 2 oktober 1986 för de åtgärder och det ändamål som framgår av föredragandenas hemställan.

På regeringens vägnar

Ingvar Carlsson

Birgitta Dahl

Propositionens huvudsakliga innehåll

Propositionen har initierats som en följd av kärnkraftsolyckan i Tjernobyli i Sovjetunionen.

Regeringen gav kort tid efter olyckan rådet för långsiktiga elanvändnings- och elproduktionsfrågor, energirådet, vissa uppdrag. Som en första etapp i arbetet har rådet lämnat en rad förslag syftande till att förbättra säkerheten i händelse av kärnkraftsolyckor. Regeringen bedömde förslagen som angelägna att genomföra. I propositionen föreslås anslag till räddningsverket, strålskyddsinstitutet och länsstyrelserna. Ett anslag föreslås även för att täcka kostnaderna för energirådets verksamhet.

För att mildra konsekvenserna av det radioaktiva nedfallet i Sverige har en rad åtgärder vidtagits av regeringen och berörda myndigheter. Regeringen har beslutat att ersättning skall utgå för produkter från jordbruks-, trädgårds- och renkötsselföretag som inte får saluföras på grund av för höga halter av radioaktiva ämnen. I propositionen föreslås hur kostnaderna för ersättningar på grund av radioaktivt nedfall skall täckas.

På det internationella planet har Sverige i syfte att öka säkerheten i händelse av kärnenergiolyckor fört en aktiv politik dels inom det Internationella atomenergiorganet IAEA, dels bilateralt med ett flertal länder. I IAEA:s regi har två internationella konventioner utarbetats – konventionen om tidig information vid en kärnenergiolycka och konventionen om bistånd i händelse av en kärnenergiolycka eller ett radioaktivt nödläge. Den förra konventionen föreläggs riksdagen för godkännande, den senare konventionen redovisas för riksdagen inför ett godkännande senare då erforderligt förarbete på det rättsliga området hunnit genomföras.

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Lundkvist, Sigurdson, Gustafsson, Leijon, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Hellström, Wickbom, Johansson, Lindqvist

Föredragande: statsråden Lundkvist, Dahl, R. Carlsson, Gustafsson

---

Proposition om vissa åtgärder m. m. efter Tjernobylyckan

Statsrådet Dahl anför:

1 Kärnkraftsolyckan i Tjernobyl

På förmiddagen den 28 april 1986 uppmättes förhöjd radioaktivitet vid Forsmarks kärnkraftverk. Efter kontroller vid verket och på andra ställen i landet, bl. a. i Studsvik, konstaterades att radioaktiviteten inte kommit från någon svensk anläggning. Kalkyler med hänsyn till väderleksförhållandena närmast föregående dygn samt analyser av nedfallets sammansättning tydde på att det kunde vara en reaktorolycka i Sovjetunionen som givit upphov till det radioaktiva nedfallet. På basis härav ställdes frågor till vissa regeringar, dels direkt via några svenska ambassader, dels på svensk begäran via det Internationella atomenergiorganet, IAEA. På kvällen samma dag bekräftades olyckan officiellt av sovjetiska myndigheter.

Nedfallen över Sverige och särskilt över delar av Gävleborgs och Västernorrlands län blev jämförelsevis stora på grund av de väderleksförhållanden som rådde då molnet med de radioaktiva ämnena passerade över Sverige. Jag kommer i det följande att närmare redovisa vilka effekter detta fått och hur utvecklingen kan bli på längre sikt.

Låt mig dock först redogöra för själva olyckan och analysera dess orsaker.

Vid den särskilda debatten i riksdagen den 12 maj 1986 med anledning av kärnkraftsolyckan i Tjernobyl gav jag en redovisning av det inträffade så långt händelseförloppet då var känt. Efter detta har Sovjetunionen till IAEA i slutet av augusti givit en utförlig redovisning av olycksförloppet.

Följande har därvid framkommit:

I samband med en planerad avställning av reaktorn Tjernobyl 4 skulle ett prov genomföras för att undersöka förutsättningarna att förbättra nödströmsförsörjningen till vissa pumpar vid bortfall av den yttre strömförsörjningen. Liknande prov hade genomförts i samband med tidigare reaktoravställningar. Provet skulle genomföras vid en fjärdedel av reaktorns nominella effekt. Vid nedregleringen av reaktorn, vilken gjordes

manuellt, misslyckades man med att stabilisera effekten vid den nivå som provet skulle genomföras vid. För att undvika snabbstopp vid provet sattes, i strid mot säkerhetsföreskrifterna, medvetet ett antal automatiska säkerhetssystem ur funktion.

Provet startades under natten mellan den 25 och den 26 april då man trodde att effekten hade stabiliserats. Personalen var uppenbarligen helt omedveten om att man i själva verket hade fört in reaktorn i ett instabilt driftläge. Cirka 35 sekunder efter det att provet påbörjats började reaktor-effekten öka. Normalt skulle reaktorn då ha snabbstoppats automatiskt, men det automatiska snabbstoppssystemet hade tidigare satts ur funktion. När reaktoreffekten började öka, försökte man snabbstoppa reaktorn manuellt. Energiutvecklingen i reaktorn blev emellertid så explosionsartad att effekten inom loppet av några få sekunder ökade till över hundra gånger den nominella effekten. Ett stort övertryck uppstod i reaktorhärden och den sprängdes sönder inifrån. Trycket från den utströmmande ångan vräkte undan det 1 000 ton tunga locket över reaktorn och reaktorbyggnaden började rasa samman. Efter ytterligare några sekunder skedde en andra explosion. Glödande bränsle- och grafitfragment liksom stoft från den pulveriserade härden kastades högt upp i luften.

Omedelbart efter olyckan försökte man kyla härden. Detta misslyckades dock varför grafiten började brinna och elden spred sig i den förstörda härden. För att kyla ned härden och begränsa fortsatta utsläpp av radioaktivitet började man efter ca ett dygn att täcka den med bor, dolomit, sand, lera och bly som dumpades från militärhelikoptrar. Ytterligare släckning och kylning gjordes senare med hjälp av inpumpad kvävgas.

För närvarande kyls reaktorn genom en naturlig strömning av luft genom härden och luften filtreras. Arbete pågår med att kapsla in den havererade reaktorn i betong.

2 Av regeringen och myndigheterna vidtagna åtgärder

2.1 Förbättrad beredskap m. m.

Redan kort tid efter olyckan stod det klart att nedfallet av radioaktiva ämnen i Sverige var väsentligt allvarigare och mera omfattande än i de flesta andra länder i Västeuropa.

Det stod också klart att en rad åtgärder behövde vidtas i Sverige för att begränsa de skadliga konsekvenserna och därefter att för framtiden åstadkomma en bättre beredskap inför liknande situationer, inkl. att stärka kärnsäkerhetsarbetet nationellt och internationellt.

Vid sidan av de direkta konsekvenserna av de radioaktiva nedfallen över Sverige innebär olyckan även att vi än en gång ingående måste pröva kärnkraftens säkerhetsfrågor och frågan om hur vårt framtida energisystem skall utformas.

Mot denna bakgrund har ett stort antal åtgärder vidtagits av regeringen och berörda myndigheter. För myndigheterna, i första hand statens strål-

skyddsinstitut, började så snart det radioaktiva nedfallet blev känt ett intensivt arbete med att kartlägga markbeläggningarnas omfattning och på grundval därav bedöma vilka åtgärder som var erforderliga. Omfattande information, råd och rekommendationer för att minska skadeverkningarna gavs bl. a. via massmedia.

Regeringen har den 7 maj 1986 uppdragit åt rådet för långsiktiga el-användnings- och elproduktionsfrågor (Energirådet), att mot bakgrund av kärnkraftsolyckan i Tjernobyli på nytt pröva de grundläggande frågorna om kärnkraftens säkerhet m. m. Rådet leds av mig som ordförande och har som ledamöter representanter för de fem riksdagspartierna, de fackliga organisationerna, industrin, forskningssektorn, kommunerna och miljöorganisationerna.

I uppdraget till rådet ingår att skyndsamt utreda orsakerna till olyckan, kartlägga dess effekter, utvärdera hur olyckan påverkar bedömningen av säkerheten vid de svenska kärnkraftverken samt lämna förslag som ökar säkerheten i Sverige vid kärnkraftsolyckor utomlands. Rådets uppdrag omfattar också att särskilt utreda de miljömässiga och ekonomiska konsekvenserna av en förtida nedläggning av kärnkraftverket Barsebäck.

Samtidigt som regeringen gav rådet uppdraget tillkallade jag en särskild expertgrupp med uppdrag att utarbeta det underlag som energirådet behöver för att kunna fullfölja sitt uppdrag. Som ordförande i expertgruppen tillkallade jag landshövdingen Göte Svenson och som ledamöter generaldirektörerna i statens energiverk, strålskyddsinstitutet och statens naturvårdsverk, stf. generaldirektören i statens kärnkraftinspektion samt överdirektören i konjunkturinstitutet. Expertgruppen kan efter behov utnyttja de verk och myndigheter ledamöterna tillhör. Bl. a. studeras konsekvenserna på miljö och ekonomi vid några olika alternativ för en tidigarelagd avveckling av kärnkraften.

För att ytterligare säkerställa att det underlag expertgruppen arbetar fram blir allsidigt genomlyst tillkallade jag en särskild vetenskaplig grupp med uppgift att från vetenskapliga utgångspunkter löpande granska materialet. De personer som utsågs företräder olika vetenskapliga sektorer, nämligen medicin, meteorologi, teknik, lantbrukskemi och samhällsforskning.

Avsikten är att energirådet skall redovisa sitt uppdrag till regeringen i början av november 1986. Det är min förhoppning att denna redovisning skall kunna ligga till grund för kommande överläggningar mellan och inom de olika politiska partierna och andra grupper och att detta skall leda till en samförstånds lösning i kärnkraftsfrågan.

Vid energirådets sammanträde i början av juli föreslog strålskyddsinstitutet vissa studier och en rad åtgärder för att förbättra beredskapen vid kärnkraftsolyckor. Rådet anslöt sig till förslagen vilka överlämnades till regeringen. Vissa av förslagen bedömdes av regeringen behöva genomföras omgående. Cheferna för försvars-, jordbruks-, industri- och civildepartementen kommer i det följande att redovisa sina ställningstaganden till de förslag från energirådet som faller inom deras resp. områden samt föreslå regeringen att till riksdagen hemställa om medel för att täcka kostnaderna för de föreslagna åtgärderna.

För egen del kommer jag att i det följande föreslå regeringen att hemställa att riksdagen beviljar anslagsmedel för att täcka ökade utgifter vid strålskyddsinstitutet.

2.2 Åtgärder för att mildra konsekvenserna av det radioaktiva nedfallet i Sverige

Regeringen tillsatte i maj en särskild grupp som fick i uppdrag att inom regeringskansliet initiera och samordna de åtgärder som visar sig befogade med anledning av det radioaktiva nedfallet. I gruppen, som leds av företrädare för statsrådsberedningen, ingår statssekreterare från jordbruks-, industri- samt civildepartementen.

På myndighetsplanet har regeringen lämnat uppdraget att samordna frågor rörande kontroll av skadeverkningarna, tillåtna riktvärden, åtgärder när riktvärdena överskrids samt ersättning till drabbade till en grupp generaldirektörer under ledning av naturvårdsverkets chef.

För de områden i landet där det radioaktiva nedfallet varit störst utfärdade lantbruksstyrelsen den 21 maj 1986 rekommendationer om åtgärder för att minska skadeverkningarna. Riktvärden för radioaktiva ämnen i livsmedel anges av statens livsmedelsverk. Målsättningen har varit att hålla de radioaktiva ämnena i livsmedel på en så låg nivå att inga onödiga doser överförs till människan genom maten. Regeringen har beslutat att ersättning skall utgå för produkter från jordbruks-, trädgårds- och renskötsel-företag som inte får saluföras på grund av att dessa produkter innehåller högre halter av radioaktiva ämnen än riktvärdena.

I avvaktan på att slutlig skadereglering kan ske beslutade regeringen den 29 maj 1986 att ställa 25 milj. kr. till lantbruksstyrelsens förfogande för forskottsutbetalning till drabbade jordbrukare och till trädgårdsföretagen. Beslut har också fattats om ersättning till älgjägare. Chefen för jordbruksdepartementet kommer senare i dag att redovisa hur arbetet framgent kommer att bedrivas och föreslå anslagsmedel för budgetåret 1986/87 för att täcka kommande ersättningsanspråk.

De renskötande samerna är en grupp som har drabbats hårt av nedfallet från Tjernobyl. Bevarandet och utvecklandet av den samiska kulturen är en angelägen uppgift. Denna utgångspunkt har väglett de insatser som från samhällets sida har vidtagits för samerna med anledning av reaktorolyckan i Tjernobyl.

Den minskade produktionen inom jordbruks-, trädgårds- och renskötsel-företagen får också konsekvenser för vissa vidareförädlingsföretag. Underlag för en samlad bedömning av de merkostnader och förluster som dessa företag drabbats av eller bedöms drabbas av har inhämtats från berörda länsstyrelser. Frågan bereds för närvarande i regeringskansliet. Jag återkommer senare i dag till denna fråga.

2.3 Internationella perspektiv

I riksdagsdebatten den 12 maj presenterade jag de internationella initiativ som regeringen övervägde eller hade inlett. Nu pågår genomförandet av

dessa. Ett av de viktigaste målen är att öka säkerheten vid kärnkraftverken i alla länder. Sverige har därför i styrelsen för IAEA lagt fram en rad förslag, som syftar till att förstärka organisationens roll inom kärnsäkerhetsområdet. Från svensk sida har därvid framförts krav på bindande bestämmelser för säkerheten vid kärnkraftverk samt inspektion och kontroll av bestämmelsernas tillämpning. Vidare har bl. a. föreslagits att det inom IAEA skall finnas ett system för rapportering av inträffade händelser samt för analys och utvärdering av olyckor och olyckstillbud. För år 1987 har extra medel anslagits inom IAEA för arbete med kärnsäkerhetsfrågor. Jag kommer i det fortsatta arbetet inom IAEA att sträva efter att kärnsäkerhetsfrågorna ges hög prioritet och ytterligare resurser.

Vid sidan av det internationella samarbetet har Sverige ett utvecklat bilateralt samarbete i kärnsäkerhetsfrågor med ett flertal länder. Det är emellertid angeläget att ytterligare utvidga det bilaterala samarbetet och informationsutbytet med fler länder och i synnerhet med våra grannländer. Initiativ till sådant samarbete har redan tagits.

IAEA har under hösten spelat en central roll när det gäller uppföljningen av olyckan i Tjernobyl, bl. a. har ett expertmöte hållits om orsaken till och konsekvenserna av haveriet. I IAEA:s regi har även två internationella konventioner utarbetats – konventionen om tidig information vid en kärnenergiolycka och konventionen om bistånd i händelse av en kärnenergiolycka eller ett radioaktivt nödläge. Konventionerna kommer att redovisas av mig och försvarsministern i bilagorna 1:3 och 3:1.

Statsråden Lundkvist, Dahl, R. Carlsson och Gustafsson anmäler sina förslag till riksdagen. Anförandena redovisas i underprotokollen för resp. departement.

Statsrådet Dahl hemställer att regeringen i en proposition förelägger riksdagen vad hon och de övriga statsråden har anfört för de åtgärder och det ändamål de har hemställt om.

Regeringen ansluter sig till föredragandenas överväganden och beslutar att genom proposition förelägga riksdagen vad föredragandena här anfört för de åtgärder och det ändamål som föredragandena har hemställt om.

Regeringen beslutar att de anföranden och förslag som redovisas i underprotokollen skall bifogas propositionen som bilagorna 1–4.

Försvarsdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 2 oktober 1986

Föredragande: statsrådet R. Carlsson

Anmälan till proposition om vissa åtgärder m. m. efter Tjernobylolyckan

Fjärde huvudtiteln

1 Inledning

Ansvar för samhällets beredskap i samband med reaktorolyckor i Sverige ligger enligt lagen (1960: 331) om skyddsåtgärder vid olyckor i atomanläggningar m. m. (atomskyddslagen) på länsstyrelserna i de fyra kärnkraftslänen. Regeringen kan bestämma att en länsstyrelses åligganden enligt lagen helt eller delvis skall fullgöras av länsstyrelsen i ett annat län. Regeringen kan också ta över ansvaret själv. Beredskapstjänstgöring är organiserad vid berörda länsstyrelser. För indikering av förekomsten av radioaktiv strålning utnyttjas de kommunala brandförsvarens resurser. Motsvarande uppgift till sjöss fullgörs av tullverkets kustbevakning som också verkställer utrymning och avspärrning till sjöss. På land svarar polisen för utrymning och avspärrning. Statens strålskyddsinstitut har en sammanhållande, rådgivande funktion i en olycksituation. Statens räddningsverk ansvarar sedan den 1 juli 1986 på central nivå för samordningen av beredskapsplaneringen mot kärnkraftsolyckor. Räddningsverket svarar även för utbildning och övning av personalen i beredskapsorganisationen.

Om utsläpp av radioaktiva ämnen från en kärnkraftsanläggning utomlands kräver särskilda åtgärder för att skydda allmänheten, ligger ansvaret för åtgärderna på regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Regeringen har i prop. 1985/86: 170 om räddningstjänstlag, m. m. föreslagit att föreskrifterna i atomskyddslagen tas in i en ny räddningstjänstlag utan några större sakliga ändringar. Det innebär att det även i fortsättningen är länsstyrelsen som skall svara för räddningstjänsten om radioaktiva ämnen släpps ut från en kärnteknisk anläggning inom eller utom landet i sådan omfattning att särskilda åtgärder krävs för att skydda allmänheten eller det föreligger överhängande fara för ett sådant utsläpp. Räddningstjänstlagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1987.

I det följande tar jag upp de delar av statens strålskyddsinstituts (SSI) skrivelse den 15 augusti 1986 om förbättrad beredskap efter kärnkraftsolyckan i Tjernobyl som berör statens räddningsverks verksamhetsområ-

de. Skrivelsen har remissbehandlats i dessa delar. En förteckning över remissinstanserna och en sammanställning av yttrandena bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 1.1*.

Jag tar även upp frågan om svensk anslutning till en konvention om bistånd i händelse av en kärnenergiolycka eller ett radioaktivt nödläge som har utarbetats inom Internationella atomenergiorganet.

2 Beredskapshöjande åtgärder

2.1 Ailmänna synpunkter

2.1.1 Utgångspunkter för SSI:s förslag

SSI har vidtagit ett stort antal åtgärder med anledning av reaktorolyckan i Tjernobyli. Många av institutets åtgärder för att informera om och minska stråldoserna efter olyckan i Tjernobyli innebär i sig själva en höjning av beredskapen mot kärnkraftsolyckor. En del av de åtgärder som föreslås har redan påbörjats.

SSI pekar särskilt på att flera utredningar pågår om såväl erfarenheterna av olyckan som den framtida beredskapen och att institutet kan komma att begära medel för ytterligare åtgärder när resultatet av dessa utredningar föreligger.

SSI anser att beredskapen i landet redan på kort sikt kan och bör höjas och föreslår inom räddningsverkets verksamhetsområde följande. Räddningsverket bör utreda möjligheterna att i samtliga läns befintliga räddningstjänst- och civilförsvarsplaner ta in bestämmelser om beredskap mot kärnkraftsolyckor. Verket bör också se över förvaltningsresurserna vid länsstyrelserna i kärnkraftslänen. Beredskapen bör höjas omedelbart i några län i norra Sverige. En informationshandbok för kärnkraftsolyckor bör utarbetas. Alarmeringen runt de svenska kärnkraftverken bör byggas ut.

2.1.2 Remissinstanserna

Remissinstanserna är i allt väsentligt positiva till förslagen och anser att de bör genomföras. Länsstyrelsen i Gävleborgs län framhåller att förslagen överensstämmer med erfarenheterna på regional och lokal nivå från verksamheten efter Tjernobyliolyckan. Från länsstyrelsen i Uppsala län sidas framförs att den beredskapsplanering som finns i länet är en bra grund att stå på. Försvarets rationaliseringsinstitut pekar på att möjligheten att i det fortsatta arbetet utnyttja civilförsvarets resurser, bl. a. när det gäller materiel, bör uppmärksammas. Brandförsvarens roll vid kärnkraftsolyckor bör enligt Svenska kommunförbundet utredas. Generaltullstyrelsen pekar på att det inte räcker att förbättra beredskapen internt utan skyddet längs rikets gränser måste också förstärkas, bl. a. i fråga om utrustning för att kunna mäta radioaktivitet på varor m. m. som passerar gränserna. Några remissinstanser anser att nu gällande ansvarsfördelning mellan olika myndigheter är oklar. Med hänvisning till pågående utredningsarbete avseende bl. a. följderna av Tjernobyliolyckan anser statskontoret att beslut om

beredskapshöjande åtgärder inte bör fattas förrän delar av det utredningsarbetet är redovisat.

Prop. 1986/87: 18

2.1.3 Föredraganden

En av de slutsatser som kan dras av kärnkraftsolyckan i Tjernobyl är att det inte går att geografiskt avgränsa det område som kan drabbas av nedfall efter en sådan olycka. Detta gäller naturligtvis oavsett om utsläppet skett från en anläggning inom eller utom landet. Mot bakgrund härav är det enligt min mening angeläget att omedelbart vidta åtgärder för att höja beredskapen inom landet. Till viss del kan jag förstå statskontorets synpunkt att pågående utredningar bör avvaktas. Enligt min mening är emellertid vissa av SSI:s förslag så angelägna att de bör genomföras så snart som möjligt. SSI deltar i det pågående utredningsarbetet och det finns anledning att utgå från att resultatet av detta arbete inte kommer att innebära en begränsning av de åtgärder som SSI nu föreslår. Jag ansluter mig därför till uppfattningen att förslagen bör genomföras.

Från några håll och i olika sammanhang har framförts att ansvarsförhållanden m. m. mellan olika myndigheter är oklara. Jag vill med anledning härav framhålla att bildandet av statens räddningsverk den 1 juli 1986 och propositionen 1985/86: 170 om ny räddningstjänstlag, m. m., kommer att leda till en naturligare rollfördelning och därmed en bättre beredskap.

I det följande kommer jag att gå närmare in på de åtgärder för att höja beredskapen mot kärnkraftsolyckor som jag anser bör genomföras. Jag vill redan här poängtera vikten av att de länsstyrelser som har särskilda resurser och kompetens inom området i händelse av en kärnkraftsolycka ges i uppdrag att biträda näraliggande länsstyrelser i den utsträckning som erfordras. Med anledning av ett påpekande från Kommunförbundet vill jag framhålla att länsstyrelserna även bör kunna knyta extern personal till beredskapsorganisationen. Som föredraganden framhöll i propositionen om riktlinjer för energipolitiken (prop. 1980/81: 90 bil. 2 sid. 19) bör speciellt medverkan av kvalificerade brandingenjörer från de större kommunernas brandförsvaret kunna bidra till en vidgad kompetens och en effektiv personalberedskap.

2.2 Planläggning för kärnkraftsberedskapen

2.2.1 SSI:s förslag

SSI föreslår att statens räddningsverk får i uppdrag att i samråd med strålskyddsinstitutet, försvarets rationaliseringsinstitut, länsstyrelsernas organisationsnämnd och statskontoret undersöka möjligheterna till komplettering av kärnkraftsberedskapen till att i begränsad omfattning gälla samtliga län genom att utnyttja befintlig räddningstjänst- och civilförsvarsplanläggning för beredskapsåtgärder. Uppdraget föreslås vara färdigt före årsskiftet 1986/87 till en beräknad kostnad av 1 milj. kr.

2.2.2 Remissinstanserna

I den mån remissinstanserna kommenterat förslaget är de positiva. Såväl länsstyrelsen i Västernorrlands län som länsstyrelsen i Gävleborgs län pekar på att befintlig planläggning kan ligga till grund för ett vidare arbete. Det framhålls att Tjernobyolyckan visat att även län utan kärnkraftverk behöver någon form av beredskapsplanering.

2.2.3 Föredraganden

I 28 § förslaget till räddningstjänstlag (prop. 1985/86: 170) föreskrivs att länsstyrelsen skall svara för räddningstjänsten om det inträffar utsläpp av radioaktiva ämnen från en kärnteknisk anläggning i sådan omfattning att särskilda åtgärder krävs för att skydda allmänheten. Detsamma skall gälla vid överhängande fara för sådant utsläpp. Som jag tidigare har anfört skall länsstyrelsens ansvar inte begränsas till utsläpp från anläggning inom landet. Ansvaret begränsas heller inte till länsstyrelserna i kärnkraftslänen utan samtliga länsstyrelser får ett ansvar för denna form av räddningstjänst. Räddningstjänstlagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1987.

Som jag tidigare har anfört går det inte att geografiskt avgränsa det område som kan drabbas av nedfall efter en kärnkraftsolycka. Det är enligt min mening därför mycket angeläget att beredskapen mot kärnkraftsolyckor höjs vid länsstyrelserna. SSI:s förslag är en lämplig väg för att dels på kort sikt underlätta en höjning av beredskapen, dels underlätta för länsstyrelserna att så snabbt som möjligt ikläda sig det ansvar som den nya räddningstjänstlagen kommer att ålägga dem. Eftersom räddningsverket är den myndighet som skall svara för samordningen av beredskapen mot kärnkraftsolyckor bör verket få i uppdrag att ta fram riktlinjer för länsstyrelsernas planläggning. Resultatet bör vara klart i sådan tid att det kan ligga till grund för den uppbyggnad av beredskapen som skall påbörjas efter årsskiftet vid länsstyrelserna i län utan kärnkraftverk.

Mot bakgrund av det anförda avser jag att senare föreslå regeringen att uppdra åt räddningsverket att i samråd med bl. a. SSI undersöka möjligheterna att komplettera beredskapen mot kärnkraftsolyckor till att i begränsad omfattning gälla samtliga län genom att utnyttja befintlig räddningstjänst- och civilförsvarsplanläggning för beredskapsåtgärder. Verket bör få disponera högst 1 milj. kr. för att genomföra uppdraget.

2.3 Beredskapskompetens i norra Sverige

2.3.1 SSI:s förslag

SSI föreslår att en länsstyrelse i norra Sverige, länsstyrelsen i Västerbottens län, får stöd för att samordna kunnandet i länet och erhålla samma kompetens som länsstyrelserna i kärnkraftslänen samt att länsstyrelsen i Västernorrlands län får visst stöd avseende mätinstrument. Kostnaderna beräknas till 2 milj. kr. Beloppet inkluderar kostnader för instrument och utbildning. Räddningsverket föreslås ansvara för uppdragets genomförande.

2.3.2 Remissinstanserna

I stort sett är remissinstanserna positiva till förslaget. Några, bl. a. länsstyrelsen i Gävleborgs län, anser att samtliga län bör få en viss grundberedskap. Länsstyrelsen i Gävleborgs län anför tveksamhet till att resurser avsätts innan ansvars- och uppgiftsfördelning mellan myndigheterna klarlagts.

2.3.3 Föredraganden

Kärnkraftslänen i Sverige ligger i landets mellersta och södra delar. Detta har fört med sig att kompetensen i fråga om kärnkraftsolyckor koncentreras till dessa delar av landet. Som jag tidigare har framhållit går det inte att geografiskt avgränsa det område som kan drabbas vid utsläpp av radioaktiva ämnen. Det finns därför enligt min mening ett starkt behov av att på olika sätt omedelbart höja kompetensen i norra Sverige. Detta kan ske genom att några länsstyrelser ges stöd för att vidta beredskapshöjande åtgärder. Jag delar den uppfattning SSI ger uttryck för i sitt förslag och förordar att det genomförs. Jag avser därför att senare föreslå regeringen att uppdra åt räddningsverket att svara för att åtgärderna vidtas inom en kostnadsram om 2 milj. kr., vilket belopp också skall inkludera kostnader för anskaffandet av instrument och för utbildning.

Det kan finnas skäl att här peka på att på litet längre sikt samtliga länsstyrelser till följd av den nya räddningstjänstlagen kommer att få den grundberedskap som vissa remissinstanser nu efterfrågar. Vidare vill jag här ånyo framhålla betydelsen av att de länsstyrelser som har särskilda resurser och kompetens i händelse av en kärnkraftsolycka ges i uppdrag att biträda näraliggande länsstyrelser i den utsträckning som erfordras.

2.4 Informationshandbok för kärnkraftsolyckor

2.4.1 SSI:s förslag

SSI föreslår att statens räddningsverk får i uppdrag att i samråd med berörda myndigheter utarbeta och producera en informationshandbok för olycksberedskap vid kärnkraftsolyckor. Handboken skall finnas tillgänglig för centrala myndigheter, länsstyrelser, landsting, kommuner, m. fl. Uppdraget föreslås vara avslutat före årsskiftet 1987/88.

2.4.2 Remissinstanserna

Ingen har ifrågasatt värdet av en informationshandbok för olycksberedskap vid kärnkraftsolyckor. Några remissinstanser har dock synpunkter på vilka myndigheter som bör få delta i utarbetandet av handboken. Sålunda anser generaltullstyrelsen att tullverket, och Svenska kommunförbundet att såväl kommun- som landstingsförbunden bör få delta. Länsstyrelsen i Gävleborgs län menar att det är angeläget vid utarbetandet av boken att även länsmyndigheternas och kommunernas erfarenheter och önskemål tas till vara.

2.4.3 Föredraganden

Vid en kärnkraftsolycka inom eller utom landet är det viktigt att de olika myndigheter som har beredskapsuppgifter handlar snabbt och rätt. Därtill är det av stor betydelse att myndigheterna handlar samordnat. För att underlätta myndigheternas handlande i en olyckssituation bör enligt min mening en informationshandbok utarbetas. Genom en sådan bok erhålls ett bättre underlag för myndighetens handlande, vilket dels innebär att myndighetens insatser förbättras, dels att allmänhetens förtroende för myndigheten och samhällets totala beredskap blir större. Mot bakgrund av det anförda avser jag att senare föreslå regeringen att uppdra åt räddningsverket att i samarbete med berörda myndigheter och organisationer utarbeta en informationshandbok för olycksberedskap vid kärnkraftsolyckor. Jag delar remissinstansernas uppfattning om vilka myndigheter som bör delta vid utarbetandet av handboken och jag ser det som särskilt angeläget att erfarenheterna från verksamheten på regional och lokal nivå beaktas. Handboken bör sedan finnas tillgänglig hos bl. a. de centrala myndigheterna, länsstyrelserna, landstingskommunerna och kommunerna. Verket bör få disponera högst 3 milj. kr. för att genomföra uppdraget.

2.5 Alarmering

2.5.1 SSI:s förslag

SSI föreslår att statens räddningsverk får i uppdrag att genomföra kompletterande utbyggnad av systemen för alarmering vid de svenska kärnkraftverken. Arbetet föreslås vara genomfört före den 1 juli 1987. Kostnaderna beräknas till 4 milj. kr.

I uppdraget föreslås även ingå ett övertagande av uppföljningsansvaret för kompletteringen av telefonalarmeringen runt Forsmarks kärnkraftverk. Uppdraget är tidigare beställt av SSI och kommer att genomföras före årsskiftet 1986/87. Det beräknas kosta 1,5 milj. kr.

2.5.2 Remissinstanserna

Remissinstanserna lämnar i allmänhet förslaget utan erinran. Länsstyrelsen i Uppsala län anför dock att det material som ligger till grund för förslaget är felaktigt när det gäller tyfonalarmeringen vid kärnkraftverket i Forsmark. Betydligt färre människor nås av tyfonlarm än vad SSI anger. Den föreslagna utbyggnaden skulle därför ge förhållandevis ringa effekt vid Forsmark. Länsstyrelsen förordar att det ursprungliga förslaget för utbyggnad genomförs.

2.5.3 Föredraganden

Vid kärnkraftverken skulle enligt riksdagens beslut (prop. 1980/81:90, JoU 24, rskr. 274) om riktlinjer för energipolitiken stora krav ställas på säkerheten när det gäller alarmeringen. Detta skulle uppnås genom en kombination av tyfonlarm och telefonlarm. Tyfonlarmet skulle byggas ut i den

centrala alarmeringszonen – 5 till 10 km från kärnkraftverket – i tillräckligt antal. I övriga delar av den inre beredskapszonen – 12 till 15 km från kärnkraftverket – skulle utbyggnad ske så att redan existerande resurser utnyttjades så långt som möjligt. Telefonlarmet skulle göras heltäckande i den inre beredskapszonen.

Genom tyfonalarmering nås befolkningen såväl inomhus som utomhus. Tyfonlarmet är, utom vid kärnkraftverket i Forsmark, utbyggt så att ca 90 % av de permanentboende och de fritidsboende inom de centrala alarmeringszonerna nås vid larm. Vid sidan om tyfonalarmeringen kan de befintliga mobila högtalarutrustningarna användas även för alarmering. Genom telefonalarmeringen nås samtliga hushåll, som har telefon, inom den inre beredskapszonen. En begränsning när det gäller telefonalarmeringen är att den i huvudsak bara når dem som befinner sig inomhus.

Regeringen har tidigare givit televerket i uppdrag att installera systemet för tyfonalarmering. Denna utbyggnad är i princip klar. Vad som återstår att lösa är vissa tekniska och praktiska problem.

Frågan om alarmering vid kärnkraftverken är enligt min mening av avgörande betydelse för de omkringboendes säkerhet och deras tilltro till beredskapsplaneringen. Alarmeringssystemen måste därför vara både heltäckande och tillförlitliga.

Tyfonalarmeringen är i stort sett utbyggd i enlighet med vad som angavs i energipropositionen. Jag anser emellertid att det finns starka skäl för att ytterligare förbättra detta alarmeringsystem. Jag förordar därför att en utbyggnad av tyfonalarmeringen sker. I nuläget är jag dock inte beredd att förorda att tyfonalarmeringen byggs ut till att omfatta hela de inre beredskapszonerna. Mot bakgrund av de speciella befolkningsförhållandena runt Forsmarksverket är jag inte heller nu beredd att förorda en sådan utbyggnad som länsstyrelsen i Uppsala län föreslår. Utbyggnaden bör huvudsakligen ske genom punktvisa förstärkningar av systemet inom dessa zoner. Bl. a. bör tyfoner sättas upp på platser som är särskilt viktiga från utrymnings synpunkt, t. ex. fritidsområden. I den mån så inte redan skett bör civilförsvarets tyfoner i skyddsrumsorter inom de inre beredskapszonerna anslutas till alarmeringssystemet. Slutligen förordar jag i denna del att det planerade användningssättet för och placeringen av de mobila högtalarutrustningarna ses över och att vid behov kompletterande nyan-skaffning av sådan utrustning sker. Jag avser att senare föreslå regeringen att ge räddningsverket i uppdrag att inom en kostnadsram av högst 4 milj. kr. genomföra en utbyggnad av tyfonalarmeringen runt kärnkraftverken med den inriktning jag här skisserat. I det uppdraget skall också räddningsverket få till uppgift att särskilt belysa alarmeringsförhållandena runt Forsmarksverket.

Som jag redan har betonat är det viktigt att alarmeringssystemet är tillförlitligt. Vid flera tillfällen har vid Forsmarks kärnkraftverk förekommit falsklarm över tyfonalarmeringssystemet. Detta är synnerligen otillfredsställande och åtgärder bör därför vidtas för att eliminera risken för fortsatta falsklarm.

För att lösa problemen med falsklarmen vid Forsmarksverket har SSI, som hade ansvaret för förevarande frågor till och med den 30 juni 1986,

uppdragit åt Telelarm AB att installera viss styrutrustning vid telestationerna runt Forsmarksverket till en beräknad kostnad av 1,5 milj. kr. Den 1 juli 1986 övertog räddningsverket ansvaret från SSI. Jag anser att de av SSI beställda säkerhetshöjande åtgärderna skall fullföljas av räddningsverket.

Vad gäller finansieringen av de under detta avsnitt förordade beredskapshöjande åtgärderna vill jag anföra följande. I propositionen 1980/81:90 om riktlinjer för energipolitiken framhöll föredraganden (bil. 2 s. 36) att kostnaderna för beredskapen mot kärnkraftsolyckor ytterst borde belasta kärnkraftföretagen. Föreslagna förstärkningar av alarmeringssystemen runt kärnkraftverken är sådana beredskapsåtgärder som bör bekostas av kärnkraftföretagen. Jag förordar därför att kostnaderna för de här föreslagna åtgärderna finansieras genom avgifter från de berörda kärnkraftföretagen.

2.6 Beredskapen vid länsstyrelserna i kärnkraftslänen

2.6.1 SSI:s förslag

SSI föreslår att statens räddningsverk får i uppdrag att i samråd med statskontoret se över förvaltningsresurserna vid länsstyrelserna i kärnkraftslänen. Uppdraget föreslås bli redovisat före den 15 december 1986 och 0,5 milj. kr. bör reserveras.

2.6.2 Remissinstanserna

Länsstyrelsen i Uppsala län pekar på att kärnkraftslänens resurser minskades redan föregående budgetår. För att beredskapen skall kunna bibehållas måste resurserna ökas till den ursprungliga nivån. Från länsstyrelsens i Västernorrlands län sida framhålls att förvaltningsresurserna bör ses över även i icke kärnkraftslänen.

2.6.3 Föredraganden

Från olika håll har framförts farhågor över förvaltningsresurserna rent allmänt vid länsstyrelserna i kärnkraftslänen och över planerade resursneddragningar vid dessa länsstyrelser. Några remissinstanser framför också liknande tankegångar. I och med att samtliga länsstyrelser enligt räddningstjänstlagen från och med den 1 januari 1987 har ansvaret för räddningstjänsten vid allvarliga utsläpp av radioaktiva ämnen från kärntekniska anläggningar accentueras problemet. Jag anser att det är mycket angeläget att länsstyrelserna har både personella resurser och erforderlig kompetens för att möta kravet på beredskap mot kärnenergiolyckor. Genom den konvention om bistånd i händelse av en kärnenergiolycka eller ett radioaktivt nödläge som jag kommer att behandla senare införs begreppet *kärnenergiolycka*. Detta begrepp har ett vidare tillämpningsområde än *kärnkraftsolycka*. Förvaltningsresurserna hos länsstyrelserna bör ses över, med utgångspunkt i kärnkraftsberedskapen. Eftersom det är viktigt

att översynen är genomförd före den 1 januari 1987 bör den kunna begränsas till att avse kärnkraftslänen, varefter resultatet kan ligga till grund för den kommande uppbyggnaden av beredskapen i övriga län.

SSI föreslår att uppdrag skall lämnas till räddningsverket. För egen del anser jag att statskontoret är bättre skickat att genomföra ett uppdrag av denna art. Jag avser därför efter samråd med chefen för civildepartementet att senare föreslå regeringen att ge statskontoret ett uppdrag med den angivna innebörden. Uppdraget skall genomföras i samråd med räddningsverket. Jag har också erfarit att chefen för civildepartementet under arbetet med den samordnade länsförvaltningen avser att utreda även beredskaps- och totalförsvarsfrågor vid länsstyrelserna.

2.7 Finansiering

2.7.1 Föredraganden

Under de föregående avsnitten har jag anfört att vissa åtgärder bör vidtas för att förbättra beredskapen mot kärnkraftsolyckor. Jag har också angivit beräknade kostnader för åtgärderna.

Jag förordar att 6 milj. kr. avsätts till statens räddningsverk för planläggningen för kärnkraftsberedskapen, höjningen av beredskapskompetensen i norra Sverige och utarbetandet av informationshandboken för kärnkraftsolyckor.

Vidare förordar jag att 5,5 milj. kr. avsätts till statens räddningsverk för utbyggandet av alarmeringen vid kärnkraftverken. Som jag tidigare har anfört bör denna kostnad finansieras genom avgifter från de berörda kärnkraftföretagen.

2.8 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen dels föreslår riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att besluta om föreskrifter rörande avgifter för beredskapsåtgärder i enlighet med vad jag har förordat (avsnitt 2.5.3).
2. till *Befolkningsskydd och räddningstjänst* på tilläggsbudget 1 till statsbudgeten för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 6 000 000 kr. (avsnitt 2.2.3, 2.3.3, 2.4.3 och 2.7.1),

dels lämnar riksdagen tillfälle att ta del av vad jag har anfört i övrigt om åtgärderna för att höja beredskapen vid kärnkraftsolyckor.

3. Konvention om bistånd i händelse av en kärnenergiolycka eller ett radioaktivt nödläge

3.1 Föredraganden

Inom Internationella atomenergiorganet (IAEA) har utarbetats ett förslag till konvention om bistånd i händelse av en kärnenergiolycka eller ett radioaktivt nödläge. Förslaget har antagits av atomenergiorganets generalkonferens. Regeringen beslöt den 18 september 1986 att konventionen skulle undertecknas. Konventionen har undertecknats i Wien med förbehåll för ratifikation. Den engelska fördragstexten och en svensk översättning bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 1.2*.

Konventionen innebär att de fördragsslutande parterna skall samarbeta med varandra och med IAEA för att underlätta snabbt bistånd i händelse av en kärnenergiolycka eller ett radioaktivt nödläge för att begränsa följderna så mycket som möjligt och för att skydda liv, egendom och miljö från effekterna av radioaktiva utsläpp. Det anges i konventionen att parterna får, för att underlätta sådant samarbete, avtala om bilaterala eller multilaterala åtgärder eller där så är lämpligt en kombination av sådana åtgärder för att förhindra eller begränsa så mycket som möjligt skador på person och egendom eller miljön. IAEA ombeds göra sitt yttersta för att uppmuntra, underlätta och understödja samarbetet mellan parterna. Konventionen innehåller i övrigt närmare bestämmelser om formerna för biståndsgivningen och traktaträttsliga bestämmelser.

Konventionen förutsätter viss lagstiftning och andra praktiska åtgärder för att Sverige skall kunna uppfylla de förpliktelser landet ikläder sig. Vidare tillåter konventionen i vissa fall avvikelser (jfr artikel 8.9 och 10.5). Sådana förklaringar om förbehåll kan behöva göras. Dessa frågor kräver noggranna överväganden. Jag avser att så snart som möjligt lägga fram förslag för regeringen i dessa delar och om att inhämta riksdagens godkännande av konventionen.

Enligt min mening bör konventionen så snabbt som möjligt från svensk sida tillämpas i de delar detta kan ske inom ramen för gällande lagstiftning. Ratifikation kan dock inte ske förrän nödvändig lagstiftning har genomförts och vissa praktiska åtgärder har vidtagits. Eventuella förklaringar om förbehåll måste dessutom avges i samband med ratifikationen.

Avslutningsvis anser jag att det är angeläget att riksdagen redan nu ges tillfälle att ta del av konventionen.

3.2 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen lämnar riksdagen tillfälle att ta del av vad jag har anfört om den konvention om bistånd i samband med en kärnenergiolycka eller ett radioaktivt nödläge som har utarbetats inom Internationella atomenergiorganet.

Förteckning över remissinstanser och sammanställning av remissyttranden över statens strålskyddsinstitut (SSI) förslag den 15 augusti 1986 om förbättrad beredskap efter kärnkraftsolyckan i Tjernobyl

Remissen har avsett de punkter i förslaget som rör statens räddningsverks verksamhetsområde.

1 Remissinstanser

Efter remiss har yttranden över förslaget avgivits av statens räddningsverk, försvarets rationaliseringsinstitut, generaltullstyrelsen, statskontoret, riksrevisionsverket, länsstyrelserna i Uppsala, Gotlands, Gävleborgs, Västernorrlands och Västerbottens län samt Svenska kommunförbundet.

2 Allmänna synpunkter

SSI anser att beredskapen redan på kort sikt bör och kan höjas och föreslår inom räddningsverkets verksamhetsområde följande. Räddningsverket bör utreda möjligheterna till att genom att utnyttja befintlig räddningstjänst- och civilförsvarsplanläggning höja kärnkraftsberedskapen i samtliga län. Verket bör vidare se över förvaltningsresurserna vid länsstyrelserna i kärnkraftslänen. Beredskapen bör höjas omedelbart i några län i norra Sverige. En informationshandbok för kärnkraftsolyckor bör utarbetas. Alarmeringen runt de svenska kärnkraftverken bör byggas ut.

Statskontoret påpekar att statens kärnkraftinspektion och SSI med anledning av reaktorolyckan i Tjernobyl har lämnat ett utredningsuppdrag till generaldirektören Göran Steen, statens haverikommission. Uppdraget innebär att undersöka hur beredskapen och verksamheten i övrigt avseende olyckan fungerat inom myndigheternas ansvarsområden. Uppdraget innebär också att lämna förslag till förbättringar i beredskapen eller verksamheten i övrigt som visar sig erforderliga. Statskontoret medverkar i denna utredning. Statskontoret anför vidare att den steenska utredningen avser att i en delrapport senast den 15 oktober 1986 redovisa sina förslag. Kontorets uppfattning är att denna delrapport bör inväntas innan regeringen fattar beslut om åtgärder för att förbättra beredskapen mot kärnkraftsolyckor.

Riksrevisionsverket (RRV) å sin sida anser sig inte kunna ta ställning till de enskilda förslagen. Någon revision inom räddningstjänstens område har inte skett sedan år 1981, då RRV bl. a. pekade på civilförsvarsstyrelsens svårigheter att prioritera mellan olika åtgärder i syfte att nå bästa möjliga effekt. Det behov av högre beredskap som 1982 års försvarsbeslut betonade, borde enligt RRV:s uppfattning ha resulterat i en rad åtgärder hos de myndigheter som ansvarar för verksamheten i fred och i krig. RRV anser därför att de åtgärder som föreslås är angelägna, men kan inte bedöma om

de kan genomföras genom omprioriteringar inom tilldelade ramar eller kräver ökade anslag. Behov av såväl konkreta åtgärder som ett väl fungerande informationsflöde till invånarna i utsatta kommuner har visat sig nödvändiga för att öka förtroendet hos allmänheten och motverka de negativa konsekvenser osäkerhet medför för den enskilde. Den praktiska tillämpningen av ansvarsfördelningen mellan strålskyddsinstitutet, räddningsverket, länsstyrelserna och kommunerna bör utvärderas i syfte att undanröja eventuella oklarheter.

Även *försvarets rationaliseringsinstitut* (FRI) avstår från att bedöma förslagen och omfattningen av de beredskapsförbättrande åtgärderna. Enligt FRI:s mening är det viktigt att i det fortsatta arbetet uppmärksamma möjligheten att utnyttja i första hand civilförsvarets resurser i form av materiel m. m. Det är också möjligt att viss lämplig materiel kan finnas inom det militära försvaret. FRI förklarar sig berett att medverka vid planläggningen för kärnkraftsberedskapen.

Länsstyrelsen i Uppsala län anser att beredskapen mot stora kärnkraftsolyckor utanför Sveriges gränser i många avseenden varit dålig men att sommarens händelser inneburit en avsevärd förbättring. Den beredskapsplanering som fanns i Uppsala län visade sig vara en bra grund att stå på och underlättade verksamheten väsentligt.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län anser att de föreslagna åtgärderna i stort överensstämmer med de som erfarits av läns- och kommunala myndigheter i Gävleborgs län i samband med följderna av Tjernobylolyckan och framhåller att de erfarenheter som finns hos myndigheterna på regional och lokal nivå inom de mest drabbade områdena måste tillvaratas vid den fortsatta uppbyggnaden av kärnkraftsberedskapen. Även de åtgärder som vidtagits av dessa myndigheter bör utgöra grund för det fortsatta beredskapsarbetet. Länsstyrelsen vill också peka på behovet av viss beredskap inom länet på grund av närheten till kärnkraftverket i Forsmark och föreslår en rad beredskapshöjande åtgärder med anledning härav, bl. a. automatiskt larm till länsstyrelsen samt direktkopplad linje mellan länsstyrelserna i Gävleborgs och Uppsala län. Under förutsättning av att en övergripande inriktning av uppbyggnaden av beredskapen mot atomolyckor utarbetas för hela landet biträder länsstyrelsen i huvudsak SSI:s förslag.

Länsstyrelsen i Västerbottens län tillstyrker SSI:s förslag.

Länsstyrelsen i Gotlands län anser att SSI:s förslag – efter beaktande av länsstyrelsens synpunkter – är angelägna och bör genomföras. Möjligen bör enligt länsstyrelsens mening tidsschemat för genomförandet i vissa delar utsträckas för att minska riskerna för av tidspress framtvingade "näst bästa lösningar".

Även *statens räddningsverk* ställer sig tveksamt till det pressade tidsschemat vad avser vissa av uppdragen och föreslår att de får genomföras under något längre tid.

Generaltullstyrelsen pekar på de problem styrelsen har som gränskontrollerande myndighet och att SSI i sitt förslag inte haft nödvändig tid för att väga in de kontroll- och beredskapsaspekter som styrelsen tidigare aktualiserat. Styrelsen betonar att gränsöverskridandet av varor, trans-

portmedel och personer är betydande. Exempelvis importerades under år 1985 knappt 13 000 ton köksväxter bara från Östeuropa. Om tullverket inte ges adekvata kontrollmöjligheter torde några garantier inte kunna ges för att t. ex. radioaktivt smittade varor inte passerar gränserna. Styrelsen anför vidare att i Tjernobyfallet brist rådde på information såtillvida att tullverkets personal var osäker på riskerna för att inkommande varor och transportmedel skulle vara radioaktivt smittade. Denna osäkerhet består. Styrelsens slutsats blir därför att det inte räcker med att förbättra beredskapen internt. Skyddet längs landets gränser måste förstärkas, t. ex. i fråga om mätutrustning. Vid en kärnkraftsolycka utomlands torde det vara lika betydelsefullt att tullverket har tillgång till mätutrustning som att man har möjlighet att utföra mätningar t. ex. på grödor inom landet.

Svenska kommunförbundet ställer sig i stort positivt till de beredskapsförbättrande åtgärder som föreslås. Förbundet framhåller dock att någon detaljanalys inte kunnat göras. Tjernobyolyckan har enligt förbundets mening visat att kommunernas miljö- och hälsoskydds nämnder vid kärnkraftsolyckor såväl inom som utom landet har en viktig roll att spela. Här avses i första hand information och rådgivning till allmänheten. I dessa frågor måste ansvarsfördelningen och samordningen mellan olika myndigheter markant förbättras. Vidare bör brandförsvarens roll vid kärnkraftsolyckor utredas. Rent allmänt anser förbundet att den kommunala räddningstjänsten, särskilt i kommuner med heltidsanställda insatsstyrkor, är en viktig resurs att utnyttja i ett akut skede för preliminära mätningar m. m.

3 De särskilda punkterna i förslaget

3.1 Planläggning för kärnkraftsberedskapen

SSI föreslår att räddningsverket före årsskiftet 1986/87 i samråd med bl. a. SSI undersöker möjligheterna att låta kärnkraftsberedskapen i begränsad omfattning gälla samtliga län genom att utnyttja befintlig räddningstjänst- och civilförvarsplanläggning.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län pekar på att den tidigare hos regeringen har framhållit att kärnkraftsolyckan i Tjernoby och följderna bl. a. för Västernorrlands län visar att det finns behov av att även i icke kärnkraftslän vidta liknande åtgärder som i kärnkraftsläna. Även om befintlig räddningstjänstplanläggning kan utgöra en lämplig grund för åtgärder i samband med en kärnkraftsolycka behövs enligt länsstyrelsens uppfattning särskilda planläggningsinsatser. Speciellt viktigt är det att ansvarsförhållandet mellan regering, centrala myndigheter, länsstyrelse och kommuner utklaras samt att handlingsregler för olika typer av kärnkraftsolyckor meddelas.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län framhåller att kommunerna och länsstyrelsen f. n. genomför en omfattande planläggning inför kommunernas övertagande av ledningen av civilförsvaret på lokal nivå i krig och att planläggningen av beredskapen mot kärnkraftsolyckor i hög grad därför kan utnyttja civilförvars- och övrig kommunal beredskapsplanläggning utan alltför omfattande kompletteringar. Vidare anser länsstyrelsen att kärnkraftsbe-

redskapen på regional och lokal nivå måste inordnas i planläggningen för räddningstjänsten i övrigt. Sådant arbete pågår.

Länsstyrelsen i Uppsala län har ingen erinran mot förslaget.

3.2 Beredskapskompetens i norra Sverige

SSI föreslår att länsstyrelsen i Västerbottens län får stöd för att samordna kunnandet i länet så att den erhåller samma kompetens som länsstyrelserna i kärnkraftslänen och att länsstyrelsen i Västernorrlands län får visst stöd avseende mätinstrument.

Med hänsyn till att Västernorrlands län inte har kärnkraftverk ifrågasätter *räddningsverket* om det inte är tillfyllest om länsstyrelsen i detta län ges samma kompetens som övriga län utan kärnkraftverk. Räddningsverket kan dock förstå att länet på grund av sina näringsproblem bör få större resurser avseende mätutrustning än övriga län utan kärnkraftverk.

Länsstyrelsen i Västerbottens län anför att Umeå i sina vetenskapliga institutioner – universitetet, regionsjukhuset, FOA 4 och lantbruksuniversitetet – har en utomordentligt god kompetens för mätningar, utvärdering och prognoser. För länsstyrelsen har samarbetet med dessa institutioner under de senaste månaderna varit helt ovärderligt. SSI:s förslag om beredskapskompetens i norra Sverige hälsas därför med tillfredsställelse. Länsstyrelsen förklarar sig beredd att påta sig det ökade ansvar som uppgiften innebär, varvid styrelsen utgår från att de merkostnader som uppdraget medför för innevarande budgetår kommer att täckas av extra anslag samt för nästa budgetår med anslag utöver vad länsstyrelsen äskat i sin anslagsframställning.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län påpekar att den tidigare hemställt att särskild expertis i strålskyddsfrågor avdelas till länet. Avsaknaden av sådan expertis och svårigheten att i inledningsskedet få kontakt med SSI under Tjernobylolyckan försvårade högst avsevärt länsstyrelsens informationsverksamhet och torde menligt ha påverkat allmänhetens tilltro till myndigheternas förmåga att bemästra liknande situationer. Länsstyrelsen ifrågasätter riktigheten i att, som SSI föreslagit, endast Västerbottens län får stöd för att samordna kunnandet och erhålla samma kompetens som kärnkraftslänen. Enligt länsstyrelsens uppfattning bör alla län få sådan kompetens så att de självständigt och efter givna handlingsregler kan handlägga frågor om strålskyddet.

Något tveksam till förslaget ställer sig *länsstyrelsen i Gävleborgs län* som anser att innan extra resurser avsätts till något eller några län det är viktigt – mot bakgrund av verksamheten med anledning av Tjernobylolyckan – att ansvars- och uppgiftsfördelningen mellan myndigheter på alla nivåer utreds och fastställs. Även forskningsinstitutionernas roll i sammanhanget måste klarläggas. Styrelsen anser dock att samtliga län bör ges en viss grundberedskap och då även tilldelas resurser för denna. Denna bör integreras med förberedelserna för övrig räddningstjänst samt samordnas med krigsplanläggningen.

Länsstyrelsen i Uppsala län anser att länsstyrelsen i Västerbotten bör kunna samordna verksamheten inom flera norrlandslän, och att den kom-

petens som finns i nuvarande "kärnkraftslän" bör utnyttjas för samordning i övriga delar av landet.

Länsstyrelsen i Gotlands län, å sin sida, delar SSI uppfattning att utsatta och kommunikationssvaga delar av landet bör ges en kompetens som motsvarar kärnkraftslänens. Länsstyrelsen pekar på att Gotlands län är den del av landet som ligger närmast de stora kärnkraftsanläggningar som är belägna vid Östersjöns östra strand och att i farvattnen runt Gotland opererar ett antal fartyg framdrivna med kärnreaktorer. Avståndet mellan Oskarshamnverket och Gotland är ca tio mil. Den i dessa områden förhärskande vindriktningen är SV-VSV. Anförda förhållanden, menar styrelsen, torde sammantaget med kommunikations- och utrymningsfrågorna starkt tala för att även Gotlands län i likhet med nämnda norrlandslän bör ges en kompetens som motsvarar kärnkraftslänen.

3.3 Informationshandbok för kärnkraftsolyckor

SSI föreslår att räddningsverket i samråd med berörda myndigheter utarbetar en informationshandbok för olycksberedskap vid kärnkraftsolyckor.

Generaltullstyrelsen och *Svenska kommunförbundet* anför att tullverket och kommun- och landstingsförbunden bör få deltaga i utarbetandet av handboken.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län tillstyrker förslaget och *länsstyrelsen i Uppsala län* framhåller att en särskild faktabok måste utarbetas för att massmedia skall ha någon möjlighet att rapportera om verksamheten på ett sätt som inte ger upphov till förvirring.

Vid utarbetandet av informationshandboken är det enligt *länsstyrelsens i Gävleborgs län* mening angeläget att länsmyndigheternas och kommunernas erfarenheter och önskemål tas till vara. Handboken bör utnyttjas även av krigsorganisationen på olika nivåer. Boken bör snarast utarbetas bl. a. för att kunna utnyttjas vid utbildning inom civilförsvaret.

3.4 Alarmering

SSI föreslår att räddningsverket ges i uppdrag att genomföra kompletterande utbyggnad av alarmeringssystemen vid kärnkraftverken samt att räddningsverket övertar uppföljningsansvaret från SSI av beställd komplettering av telefonalarmeringen vid kärnkraftverket i Forsmark.

Länsstyrelsen i Uppsala län pekar på att de i förslaget redovisade förhållandena inte överensstämmer med tyfonalarmeringen runt Forsmark. Den centrala alarmeringszonen är extremt glesbefolkad och med nuvarande tyfonantal kan endast 55 % av den bofasta befolkningen och ca 40 % av de fritidsboende alarmeras. Den av SSI föreslagna utbyggnaden innebär, enligt länsstyrelsens uppfattning, 2–3 tyfoner inom varje kärnkraftslän vilket ej förbättrar läget vid Forsmark i någon nämnvärd grad. Länsstyrelsens ursprungliga förslag innebär ytterligare 65 tyfoner och skulle innebära att 75–80 % av befolkningen inom hela inre beredskapszonen kunde alarmeras. Endast 6 av dessa tyfoner larmar mindre än 30 personer och 30 st. larmar vardera 100 personer eller fler. Komplettering

av larmeringen med högtalarbilar utöver vad som redan är planlagt torde ej vara realistisk eftersom all tillgänglig polis och brandpersonal med fordon är ianspråktagen.

Sammanfattningsvis föreslår länsstyrelsen en fullständig utbyggnad enligt det ursprungliga förslaget.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län påpekar att inom samtliga län f. n. byggs ut möjligheterna att utnyttja signalen "Viktigt meddelande" även i freds- räddningstjänsten. Lokalradion har utarbetat sändningsmallar för sändning av meddelanden då signalen ges. Om det av någon anledning skulle vara nödvändigt att snabbt ge information utanför beredskapszonerna kring kärnkraftverken är systemet med "Viktigt meddelande" enligt länsstyrelsens mening helt godtagbart.

3.5 Beredskapen vid länsstyrelserna i kärnkraftslänen

SSI föreslår att räddningsverket får i uppdrag att i samråd med statskontoret se över förvaltningsresurserna vid länsstyrelserna i kärnkraftslänen.

Länsstyrelsen i Uppsala län konstaterar att länsstyrelsernas i kärnkraftslänen resurser minskades redan föregående budgetår med 1/2 arbetskraft. Erfarenheter från detta år visar att om nuvarande beredskap skall bibehållas på sikt så måste länsstyrelsernas i kärnkraftslänen resurser ökas till den ursprungliga nivån. Den uppdelning av ansvaret som skett mellan SSI och räddningsverket torde också öka arbetsbelastningen på länen.

Enligt *länsstyrelsens i Västernorrlands län* uppfattning behöver föreslagna åtgärder göras även i icke kärnkraftslän. Länsstyrelsen har hittills fått avsätta stora personella resurser för åtgärder i samband med Tjerno-bylyolyckan. Uppskattningsvis har ca 550 persondagar avsatts. Även expenskostnaderna har belastats exceptionellt. Redan beslutade och planerade besparingar, bl. a. på försvarsenheten, kommer enligt länsstyrelsen menligt att påverka möjligheterna att planerna för och upprätthålla en godtagbar beredskap inom här avsett område utan att beredskapen inom andra områden starkt blir eftersatt.

Länsstyrelsen i Västerbottens län utgår från att Västerbotten kommer att anses som "kärnkraftslän" om förslaget om beredskapskompetens i norra Sverige genomförs.

Convention on Assistance in the case of a Nuclear Accident or Radiological Emergency

The states parties to this convention, aware that nuclear activities are being carried out in a number of States,

noting that comprehensive measures have been and are being taken to ensure a high level of safety in nuclear activities, aimed at preventing nuclear accidents and minimizing the consequences of any such accident, should it occur,

desiring to strengthen further international co-operation in the safe development and use of nuclear energy,

convinced of the need for an international framework which will facilitate the prompt provision of assistance in the event of a nuclear accident or radiological emergency to mitigate its consequences,

noting the usefulness of bilateral and multilateral arrangements on mutual assistance in this area,

noting the activities of the International Atomic Energy Agency in developing guidelines for mutual emergency assistance arrangements in connection with a nuclear accident or radiological emergency,

have agreed as follows:

Article 1

General provisions

1. The States Parties shall cooperate between themselves and with the International Atomic Energy Agency (hereinafter referred to as the "Agency") in accordance with the provisions of this Convention to facilitate prompt assistance in the event of a nuclear accident or radiological emergency to minimize its consequences and to protect life, property and the environment from the effects of radioactive releases.

2. To facilitate such cooperation States Parties may agree on bilateral or multilateral arrangements or, where appropriate, a combination of these, for preventing or minimiz-

Konvention om bistånd i händelse av en kärnenergiolycka eller ett radioaktivt nödläge

Konventionsstaterna

som är medvetna om att kärnteknisk verksamhet förekommer i ett antal stater,

som konstaterar att omfattande åtgärder vidtagits och fortlöpande vidtas för att säkerställa en hög grad av säkerhet i samband med kärnenergiverksamheter i syfte att förhindra kärnenergiolyckor och att reducera följderna av varje sådan olycka till ett minimum, om den skulle inträffa,

som önskar ytterligare förstärka det internationella samarbetet när det gäller säker utveckling och användning av kärnenergi,

som är övertygade om nödvändigheten av en internationell ram som skall underlätta snabbt bistånd i händelse av en kärnenergiolycka eller en radioaktivt nödläge för att minska konsekvenserna av dessa,

som konstaterar nyttan av bilaterala och multilaterala avtal om ömsesidigt bistånd inom detta område,

som beaktar Internationella atomenergiorganets verksamhet när det gäller att utveckla riktlinjer för åtgärder avseende ömsesidigt katastrofbistånd i samband med kärnenergiolyckor eller radioaktiva nödlägen,

har kommit överens om följande

Artikel 1

Allmänna bestämmelser

1. Konventionsstaterna skall samarbeta med varandra och med Internationella atomenergiorganet (här nedan kallat IAEA) i enlighet med bestämmelserna i denna konvention för att underlätta snabbt bistånd i händelse av en kärnenergiolycka eller ett radioaktivt nödläge för att i största möjliga utsträckning reducera följderna och för att skydda liv, egendom och miljö från effekterna av radioaktiva utsläpp.

2. För att underlätta detta samarbete kan konventionsstaterna komma överens om bilaterala eller multilaterala åtgärder eller vid behov om en kombination av sådana åtgärder

ing injury and damage which may result in the event of a nuclear accident or radiological emergency.

3. The States Parties request the Agency, acting within the framework of its Statute, to use its best endeavours in accordance with the provisions of this Convention to promote, facilitate and support the cooperation between States Parties provided for in this Convention.

Article 2

Provision of assistance

1. If a State Party needs assistance in the event of a nuclear accident or radiological emergency, whether or not such accident or emergency originates within its territory, jurisdiction or control, it may call for such assistance from any other State Party, directly or through the Agency, and from the Agency, or, where appropriate, from other international intergovernmental organizations (hereinafter referred to as "international organizations").

2. A State Party requesting assistance shall specify the scope and type of assistance required and where practicable provide the assisting party with such information as may be necessary for that party to determine the extent to which it is able to meet the request. In the event that it is not practicable for the requesting State Party to specify the scope and type of assistance required, the requesting State Party and the assisting party shall, in consultation, decide upon the scope and type of assistance required.

3. Each State Party to which a request for such assistance is directed shall promptly decide and notify the requesting State Party directly or through the Agency whether it is in a position to render the assistance requested, and the scope and terms of the assistance that might be rendered.

4. States Parties shall within the limits of their capabilities identify and notify the Agency of experts, equipment and materials which could be made available for the provi-

för att förhindra eller begränsa så mycket som möjligt skador på person och egendom eller miljö vilka kan bli följden av en kärnenergiolycka eller ett radioaktivt nödläge.

3. Konventionsstaterna anmodar IAEA att inom ramen för sina befogenheter göra sitt yttersta för att i enlighet med bestämmelserna i denna konvention främja, underlätta och stödja det samarbete mellan konventionsstaterna som föreskrivs i denna konvention.

Artikel 2

Biståndsgivning

1. Om en konventionsstat behöver bistånd i händelse av en kärnenergiolycka eller ett radioaktivt nödläge, vare sig eller ej olyckan eller nödläget har uppkommit inom statens eget territorium, eller inom område under dess jurisdiktion eller kontroll, kan den direkt eller genom IAEA göra framställning om sådant bistånd från någon annan konventionsstat och från IAEA eller, där så är lämpligt, från andra internationella mellanstatliga organisationer (här nedan benämnda "internationella organisationer").

2. En konventionsstat som begär bistånd skall ange omfattning och art av begärt bistånd och skall, om så är möjligt, förse den biståndsgivande parten med de uppgifter denna kan behöva för att avgöra i vilken utsträckning den kan uppfylla begäran. Om det ej är praktiskt möjligt för den anmodande konventionsstaten att närmare ange omfattning och art av begärt bistånd, skall denna i samråd med den biståndsgivande parten avgöra biståndets omfattning och art.

3. Varje konventionsstat, till vilken begäran om sådant bistånd riktas, skall omgående avgöra om den är i stånd att ge önskat bistånd och omfattningen av och villkoren för det bistånd den kan ge samt meddela den anmodande konventionsstaten detta antingen direkt eller genom IAEA.

4. Konventionsstaterna skall, allt efter möjlighet, ta reda på och underrätta IAEA om de resurser i form av expertis, utrustning och material de skulle kunna ställa till förfo-

sion of assistance to other States Parties in the event of a nuclear accident or radiological emergency as well as the terms, especially financial, under which such assistance could be provided.

5. Any State Party may request assistance relating to medical treatment or temporary relocation into the territory of another State Party of people involved in a nuclear accident or radiological emergency.

6. The Agency shall respond, in accordance with its Statute and as provided for in this Convention, to a requesting State Party's or a Member State's request for assistance in the event of a nuclear accident or radiological emergency by:

(a) making available appropriate resources allocated for this purpose;

(b) transmitting promptly the request to other States and international organizations which, according to the Agency's information, may possess the necessary resources; and

(c) if so requested by the requesting State, co-ordinating the assistance at the international level which may thus become available.

Article 3

Direction and control of assistance

Unless otherwise agreed:

(a) the overall direction, control, co-ordination and supervision of the assistance shall be the responsibility within its territory of the requesting State. The assisting party should, where the assistance involves personnel, designate in consultation with the requesting State, the person who should be in charge of and retain immediate operational supervision over the personnel and the equipment provided by it. The designated person should exercise such supervision in cooperation with the appropriate authorities of the requesting State;

(b) the requesting State shall provide, to the extent of its capabilities, local facilities and services for the proper and effective administration of the assistance. It shall also ensure the protection of personnel, equip-

gande för att bistå andra konventionsstater i händelse av en kärnenergiolycka eller ett radioaktivt nödläge samt ange villkoren, i synnerhet de ekonomiska, för detta bistånd.

5. Vilken som helst konventionsstat kan begära bistånd i form av sjukvård eller tillfällig omflyttning till en annan konventionsstats territorium av människor som råkat ut för en kärnenergiolycka eller ett radioaktivt nödläge.

6. IAEA skall i enlighet med sin stadga och med bestämmelserna i denna konvention behandla en begäran om bistånd från en konventionsstat eller en medlemsstat i händelse av en kärnenergiolycka eller ett radioaktivt nödläge genom att

a) ställa lämpliga och för detta ändamål avsedda resurser till förfogande,

b) omgående vidarebefordra begäran till andra stater och internationella organisationer som, enligt den information IAEA erhållit, kan förfoga över de nödvändiga resurserna och,

c) om den anmodande staten så önskar, samordna det bistånd på internationell nivå som på detta sätt kan komma att stå till förfogande.

Artikel 3

Ledning och kontroll av biståndet

Såvitt ej annat har överenskommit,

a) skall den anmodande staten ansvara för den allmänna ledningen, kontrollen, samordningen och övervakningen av biståndet inom sitt eget territorium. I det fall biståndet innefattar personal, skall den biståndsgivande parten i samråd med den anmodande staten utse en person som skall ansvara för och direkt övervaka användningen av den personal och utrustning som biståndsgivaren ställt till förfogande. Den person som utses skall företa denna övervakning i samarbete med vederbörande myndigheter i den anmodande staten;

b) skall den anmodande staten efter bästa förmåga tillhandahålla lokala resurser och tjänster för att biståndet skall kunna skötas effektivt och på rätt sätt. Den anmodande staten skall också svara för skyddet av perso-

ment and materials brought into its territory by or on behalf of the assisting party for such purpose;

(c) ownership of equipment and materials provided by either party during the periods of assistance shall be unaffected, and their return shall be ensured;

(d) a State Party providing assistance in response to a request under paragraph 5 of article 2 shall co-ordinate that assistance within its territory.

Article 4

Competent authorities and points of contact

1. Each State Party shall make known to the Agency and to other States Parties, directly or through the Agency, its competent authorities and point of contact authorized to make and receive requests for and to accept offers of assistance. Such points of contact and a focal point within the Agency shall be available continuously.

2. Each State Party shall promptly inform the Agency of any changes that may occur in the information referred to in paragraph 1.

3. The Agency shall regularly and expeditiously provide to States Parties, Member States and relevant international organizations the information referred to in paragraphs 1 and 2.

Article 5

Functions of the Agency

The States Parties request the Agency, in accordance with paragraph 3 of article 1 and without prejudice to other provisions of this Convention, to:

(a) collect and disseminate to States Parties and Member States information concerning:

(i) experts, equipment and materials which could be made available in the event of nuclear accidents or radiological emergencies;

(ii) methodologies, techniques and available results of research relating to response

nal, utrustning och material som för sådana ändamål införts på dess territorium av biståndsgivaren eller av någon annan för biståndsgivarens räkning;

c) skall äganderätten till utrustning och material som tillhandahålles av någondera parten under biståndsperioderna ej påverkas, och återlämnande härav skall säkerställas;

d) skall en konventionsstat som lämnat bistånd efter en begäran i enlighet med artikel 2 punkt 5 samordna detta bistånd inom sitt eget territorium.

Artikel 4

Behöriga myndigheter och kontaktställen

1. Varje konventionsstat skall underrätta IAEA och de övriga konventionsstaterna direkt eller genom IAEA om de behöriga myndigheter och det kontaktställe som i ifrågavarande stat har behörighet att avge och motta framställningar om bistånd och att anta erbjudanden om bistånd. Dessa kontaktställen och ett kontaktställe inom IAEA skall fortlöpande vara tillgängliga.

2. Varje konventionsstat skall omgående underrätta IAEA om varje förändring som kan förekomma beträffande den information som avser punkten 1.

3. IAEA skall regelbundet och utan dröjsmål förse konventionsstater, medlemsstater och berörda internationella organisationer med den information som avses i punkterna 1 och 2.

Artikel 5

IAEA:s uppgifter

Konventionsstaterna anmodar IAEA att i enlighet med artikel 1 punkt 3 och utan hinder för övriga bestämmelser i denna konvention att

a) införskaffa och till konventionsstater och medlemsstater sprida information beträffande:

(i) expertis, utrustning och material som i händelse av kärnenergiolyckor eller radioaktiva nödlägen skulle kunna tillhandahållas;

(ii) metodik, teknik och tillgängliga forskningsresultat rörande insatser i sam-

to nuclear accidents or radiological emergencies;

(b) assist a State Party or a Member State when requested in any of the following or other appropriate matters:

(i) preparing both emergency plans in the case of nuclear accidents and radiological emergencies and the appropriate legislation;

(ii) developing appropriate training programmes for personnel to deal with nuclear accidents and radiological emergencies;

(iii) transmitting requests for assistance and relevant information in the event of a nuclear accident or radiological emergency;

(iv) developing appropriate radiation monitoring programmes, procedures and standards;

(v) conducting investigations into the feasibility of establishing appropriate radiation monitoring system;

(c) make available to a State Party or a Member State requesting assistance in the event of a nuclear accident or radiological emergency appropriate resources allocated for the purpose of conducting an initial assessment of the accident or emergency;

(d) offer its good offices to the States Parties and Member States in the event of a nuclear accident or radiological emergency;

(e) establish and maintain liaison with relevant international organizations for the purposes of obtaining and exchanging relevant information and data, and make a list of such organizations available to States Parties, Member States and the aforementioned organizations.

Article 6

Confidentiality and public statements

1. The requesting State and the assisting party shall protect the confidentiality of any confidential information that becomes available to either of them in connection with the assistance in the event of a nuclear accident

band med kärnenergiolyckor eller radioaktiva nödlägen;

(b) på begäran bistå en konventionsstat eller medlemsstat med något av följande eller andra lämpliga frågor;

(i) upprättande av katastrofplaner i händelse av kärnenergiolyckor eller radioaktiva nödlägen och av lämplig lagstiftning;

(ii) utveckla lämpliga utbildningsprogram för personal som skall göra insatser vid kärnenergiolyckor och radioaktiva nödlägen;

(iii) vidarebefordra framställningar om bistånd och relevant information i händelse av kärnenergiolycka eller radioaktivt nödläge;

(iv) utveckla lämpliga program, metoder och normer för mätning och övervakning av strålningen;

(v) genomföra undersökningar om rimligheten av att bygga upp lämpliga system för mätning och övervakning av strålningen;

(c) ställa lämpliga resurser för en första bedömning av en olycka eller ett nödläge till förfogande för en konventionsstat eller en medlemsstat, som begär bistånd i händelse av en kärnenergiolycka eller ett radioaktivt nödläge;

(d) erbjuda sina bona officia-tjänster till konventionsstater och medlemsstater i händelse av en kärnenergiolycka eller ett radioaktivt nödläge;

(e) upprätta och underhålla förbindelser med berörda internationella organisationer i syfte att erhålla och utbyta relevant information och data samt tillse att en förteckning över dessa organisationer blir tillgänglig för konventionsstater, medlemsstater och ovan nämnda organisationer.

Artikel 6

Konfidentiell information och offentliga uttalanden

1. Den anmodande staten och biståndsgivaren skall skydda den förtroliga karaktären hos den konfidentiella information som de får tillgång till i samband med bistånd vid en kärnenergiolycka eller ett radioaktivt nödläge.

or radiological emergency. Such information shall be used exclusively for the purpose of the assistance agreed upon.

2. The assisting party shall make every effort to coordinate with the requesting State before releasing information to the public on the assistance provided in connection with a nuclear accident or radiological emergency.

Article 7

Reimbursement of costs

1. An assisting party may offer assistance without costs to the requesting State. When considering whether to offer assistance on such a basis, the assisting party shall take into account:

- (a) the nature of the nuclear accident or radiological emergency;
- (b) the place of origin of the nuclear accident or radiological emergency;
- (c) the needs of developing countries;
- (d) the particular needs of countries without nuclear facilities; and
- (e) any other relevant factors.

2. When assistance is provided wholly or partly on a reimbursement basis, the requesting State shall reimburse the assisting party for the costs incurred for the services rendered by persons or organizations acting on its behalf, and for all expenses in connection with the assistance to the extent that such expenses are not directly defrayed by the requesting State. Unless otherwise agreed, reimbursement shall be provided promptly after the assisting party has presented its request for reimbursement to the requesting State, and in respect of costs other than local costs, shall be freely transferrable.

3. Notwithstanding paragraph 2, the assisting party may at any time waive, or agree to the postponement of, the reimbursement in whole or in part. In considering such waiver or postponement, assisting parties shall give due consideration to the needs of developing countries.

läge. Sådan information skall endast användas för det överenskomna biståndet.

2. Den biståndsgivande parten skall på allt sätt sträva efter att samverka med den anmodande staten innan den offentliggör information om det bistånd som lämnas i samband med en kärnenergiolycka eller ett radioaktivt nödläge.

Artikel 7

Återbetalning av kostnader

1. En biståndsgivande part kan erbjuda kostnadsfritt bistånd till den anmodande staten. När en biståndsgivare överväger att lämna bistånd på sådana villkor, skall denne beakta följande:

- a) kärnenergiolyckans eller det radioaktiva nödlägets natur;
- b) den plats där kärnenergiolyckan eller det radioaktiva nödläget uppstod;
- c) utvecklingsländernas särskilda krav;
- d) särskilda behov i länder utan kärnenergiressurser; och
- e) andra relevanta omständigheter.

2. När biståndet helt eller delvis lämnas under förutsättning av återbetalning, skall den anmodande staten ersätta biståndsgivarens kostnader för tjänster som personer eller organisationer utfört för dennes räkning och för alla utgifter i samband med biståndet, i den mån sådana utgifter inte har betalats direkt av den anmodande staten. Om ej annat överenskommit, skall återbetalningen ske omgående när biståndsgivaren har lämnat sin framställning om återbetalning till den anmodande staten. Denna betalning skall vara fritt överförbar när den avser andra än lokala kostnader.

3. Oaktat bestämmelserna i punkten 2 kan den biståndsgivande parten vid vilken tidpunkt som helst förklara sig avstå från eller samtycka till uppskov med återbetalningen, helt eller delvis. När biståndsgivare överväger sådant avstående eller uppskov, skall de ta vederbörlig hänsyn till utvecklingsländernas behov.

Article 8

Privileges, immunities and facilities

1. The requesting State shall afford to personnel of the assisting party and personnel acting on its behalf the necessary privileges, immunities and facilities for the performance of their assistance functions.

2. The requesting State shall afford the following privileges and immunities to personnel of the assisting party or personnel acting on its behalf who have been duly notified to and accepted by the requesting State:

(a) immunity from arrest, detention and legal process, including criminal, civil and administrative jurisdiction, of the requesting State, in respect of acts or omissions in the performance of their duties; and

(b) exemption from taxation, duties or other charges, except those which are normally incorporated in the price of goods or paid for services rendered, in respect of the performance of their assistance functions.

3. The requesting State shall:

(a) afford the assisting party exemption from taxation, duties or other charges on the equipment and property brought into the territory of the requesting State by the assisting party for the purpose of the assistance; and

(b) provide immunity from seizure, attachment or requisition of such equipment and property.

4. The requesting State shall ensure the return of such equipment and property. If requested by the assisting party, the requesting State shall arrange, to the extent it is able to do so, for the necessary decontamination of recoverable equipment involved in the assistance before its return.

5. The requesting State shall facilitate the entry into, stay in and departure from its national territory of personnel notified pursuant to paragraph 2 and of equipment and property involved in the assistance.

6. Nothing in this article shall require the requesting State to provide its nationals or permanent residents with the privileges and

Artikel 8

Privilegier, immuniteter och lättnader

1. Den anmodande staten skall till den biståndsgivande partens personal och till personal som handlar för dennes räkning ge det privilegier, immuniteter och lättnader som är nödvändiga för fullgörandet av deras biståndsuppgifter.

2. Den anmodande staten skall ge följande privilegier och immuniteter till den biståndsgivande partens personal och till personal som handlar för dennes räkning, under förutsättning att ifrågavarande personal vederbörligen anmälts till, och godkänts av, den anmodande staten:

a) immunitet i fråga om häktning, kvarhållande och rättsliga åtgärder, inklusive straffrättslig, civilrättslig och förvaltningsrättslig talan vid domstol i den anmodande staten, när det gäller handlingar eller underlåtenhet i tjänsten, samt

b) befrielse från skatter, pålagor eller andra avgifter när det gäller personalens fullgörande av biståndsfunktionerna, dock inte sådana som normalt ingår i varornas pris eller som betalas för utförda tjänster.

3. Den anmodande staten skall

a) befria biståndsgivaren från skatter, pålagor och andra avgifter på den utrustning och den egendom som införs till biståndsmottagarens territorium av biståndsgivaren i biståndssyfte samt

b) ge immunitet mot beslag, kvarstad eller rekvisition av sådan utrustning och egendom.

4. Den anmodande staten skall garantera att sådan utrustning och egendom återlämnas. Om biståndsgivaren så begär, skall den anmodande staten, i den utsträckning den har möjlighet till det, ombesörja nödvändig sanering av utrustning som ej förbrukats och som använts vid biståndsarbetet.

5. Den anmodande staten skall underlätta inresan till, vistelsen i och utresan från dess nationella territorium för personal som anmälts enligt punkten 2 och för utrustning och egendom som använts vid biståndsarbetet.

6. Ingenting i denna artikel förpliktar den anmodande staten att ge egna medborgare eller andra i landet stadigvarande bosatta per-

immunities provided for in the foregoing paragraphs.

7. Without prejudice to the privileges and immunities, all beneficiaries enjoying such privileges and immunities under this article have a duty to respect the laws and regulations of the requesting State. They shall also have the duty not to interfere in the domestic affairs of the requesting State.

8. Nothing in this article shall prejudice rights and obligations with respect to privileges and immunities afforded pursuant to other international agreements or the rules of customary international law.

9. When signing, ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention, a State may declare that it does not consider itself bound in whole or in part by paragraphs 2 and 3.

10. A State Party which has made a declaration in accordance with paragraph 9 may at any time withdraw it by notification to the depositary.

Article 9

Transit of personnel, equipment and property

Each State Party shall, at the request of the requesting State or the assisting party, seek to facilitate the transit through its territory of duly notified personnel, equipment and property involved in the assistance to and from the requesting State.

Article 10

Claims and compensation

1. The States Parties shall closely cooperate in order to facilitate the settlement of legal proceedings and claims under this article.

2. Unless otherwise agreed, a requesting State shall in respect of death or of injury to persons, damage to or loss of property, or damage to the environment caused within its territory or other area under its jurisdiction or control in the course of providing the as-

soner de privilegier och immuniteter som angivits i ovanstående punkter.

7. Utan inskränkning av privilegierna och immuniteterna skall alla personer som i enlighet med denna artikel åtnjuter sådana privilegier och immuniteter vara skyldiga att respektera lagar och andra författningar i den anmodande staten. De skall också vara skyldiga att ej blanda sig i den anmodande statens inre angelägenheter.

8. Ingenting i denna artikel påverkar de rättigheter och skyldigheter avseende privilegier och immuniteter som åtnjuts i enlighet med andra internationella avtal eller i enlighet med internationell sedvanerätt.

9. Då en stat undertecknar, ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till denna konvention, kan staten i fråga förklara att den ej anser sig bunden, helt eller delvis, av punkterna 2 och 3.

10. En konventionsstat som avgivit en förklaring i enlighet med punkten 9 kan när som helst frånträda detsamma genom notifikation till depositarien.

Artikel 9

Transitering av personal, utrustning och egendom

Varje konventionsstat skall på den anmodande statens eller biståndsgivarens begäran vidta åtgärder för att underlätta transitering genom sitt territorium till och från den anmodande staten av vederbörligen anmäld personal, utrustning och egendom i samband med biståndet.

Artikel 10

Skadeståndskrav och ersättning

1. Konventionsstaterna skall nära samarbeta för att underlätta avgöranden i rättegångar och förlikning vad gäller skadeståndskrav enligt denna artikel.

2. Om ej annat överenskommits, skall den anmodande staten i fråga om personskada med eller utan dödlig utgång, skada på eller förlust av egendom eller miljökador i samband med det begärda biståndet som har uppkommit inom dess eget territorium eller inom

sistance requested:

(a) not bring any legal proceedings against the assisting party or persons or other legal entities acting on its behalf;

(b) assume responsibility for dealing with legal proceedings and claims brought by third parties against the assisting party or against persons or other legal entities acting on its behalf;

(c) hold the assisting party or persons or other legal entities acting on its behalf harmless in respect of legal proceedings and claims referred to in sub-paragraph (b); and

(d) compensate the assisting party or persons or other legal entities acting on its behalf for:

(i) death of or injury to personnel of the assisting party or persons acting on its behalf;

(ii) loss of or damage to non-consumable equipment or materials related to the assistance;

except in cases of wilful misconduct by the individuals who caused the death, injury, loss or damage.

3. This article shall not prevent compensation or indemnity available under any applicable international agreement or national law of any State.

4. Nothing in this article shall require the requesting State to apply paragraph 2 in whole or in part to its nationals or permanent residents.

5. When signing, ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention, a State may declare:

(a) that it does not consider itself bound in whole or in part by paragraph 2;

(b) that it will not apply paragraph 2 in whole or in part in cases of gross negligence by the individuals who caused the death, injury, loss or damage.

6. A State Party which has made a declaration in accordance with paragraph 5 may at any time withdraw it by notification to the depositary.

annat område under dess jurisdiktion eller kontroll:

a) ej inleda rättsliga åtgärder mot biståndsgivaren eller mot fysiska eller juridiska personer som handlar för dennas räkning;

b) åta sig ansvaret för hanteringen av rättsliga åtgärder och skadeståndskrav som av tredje part riktas mot biståndsgivaren eller mot fysiska eller juridiska personer som handlar för dennas räkning;

c) hålla biståndsgivaren eller de fysiska eller juridiska personer som handlar för dennas räkning skadeslösa vad avser de rättsliga åtgärder och skadeståndskrav som beskrivs under b), ovan, och

d) ersätta biståndsgivaren eller de fysiska eller juridiska personer som handlar för dennas räkning för

(i) personskada med eller utan dödlig utgång som har tillfogats biståndsgivarens personal eller personer som handlar för dennas räkning;

(ii) förlust av eller skada på sådan utrustning eller material som har samband med biståndet och som inte utgör förbrukningsartiklar;

dock inte vid uppsåtligt handlande av de personer som orsakade dödsfallet, personskadan, förlusten eller skadan.

3. Denna artikel hindrar inte ersättning eller skadestånd i enlighet med något tillämpligt internationellt avtal eller någon stats nationella lagstiftning.

4. Ingenting i denna artikel skall tvinga den anmodande staten att tillämpa punkten 2 helt eller delvis på sina medborgare eller på personer som är stadigvarande bosatta i landet.

5. Då en stat undertecknar, ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till denna konvention, kan den förklara att den helt eller delvis

a) ej anser sig bunden av punkten 2,

b) ej kommer att tillämpa punkten 2, i fall då de personer som orsakat dödsfallet, personskadan, förlusten eller sakskadnan har handlagt grovt vårdslöst.

6. En konventionsstat som avgivit förklaring i enlighet med punkten 5 kan när som helst återta denna genom notifikation till depositarien.

Article 11

Termination of assistance

The requesting State or the assisting party may at any time, after appropriate consultations and by notification in writing, request the termination of assistance received or provided under this Convention. Once such a request has been made the parties involved shall consult with each other to make arrangements for the proper conclusion of the assistance.

Article 12

Relationship to other international agreements

This Convention shall not affect the reciprocal rights and obligations of States Parties under existing international agreements which relate to the matters covered by this Convention, or under future international agreements concluded in accordance with the object and purpose of this Convention.

Article 13

Settlement of disputes

1. In the event of a dispute between States Parties, or between a State Party and the Agency, concerning the interpretation or application of this Convention, the parties to the dispute shall consult with a view to the settlement of the dispute by negotiation or by any other peaceful means of settling disputes acceptable to them.

2. If a dispute of this character between States Parties cannot be settled within one year from the request for consultation pursuant to paragraph 1, it shall, at the request of any party to such dispute, be submitted to arbitration or referred to the International Court of Justice for decision. Where a dispute is submitted to arbitration, if, within six months from the date of the request, the parties to the dispute are unable to agree on the organization of the arbitration, a party may request the President of the International Court of Justice or the Secretary-General of the United Nations to appoint one or more

Artikel 11

Biståndets upphörande

Den anmodande staten eller den biståndsgivande parten kan när som helst efter lämpliga konsultationer och genom skriftlig notifikation begära att det bistånd som mottagits eller ställts till förfogande enligt denna konvention skall upphöra. När en sådan begäran framlagts, skall de båda inblandade parterna samråda med varandra för att träffa anstalter för lämplig avveckling av biståndet.

Artikel 12

Förhållande till andra internationella avtal

Denna konvention skall ej påverka de ömsesidiga rättigheter och skyldigheter som konventionsstaterna har enligt existerande internationella avtal vad avser frågor som faller under denna konvention eller under framtida internationella avtal, som ingås i överensstämmelse med denna konventions ändamål och syften.

Artikel 13

Biläggande av tvister

1. I händelse av tvist mellan konventionsstaterna, eller mellan en konventionsstat och IAEA, beträffande tolkningen eller tillämpningen av denna konvention, skall parterna i tvisten samråda i syfte att bilägga denna genom förhandling eller genom sådan annan fredlig metod för lösning av tvist som de båda kan acceptera.

2. Om en tvist av detta slag mellan konventionsstaterna ej kunnat biläggas inom ett år räknat från datum för framställningen om samråd i enlighet med punkten 1, skall tvisten efter framställning från någondera av de tvistande hänskjutas till skiljedom eller till Internationella domstolen för avgörande. När en tvist hänskjuts till skiljedom och de tvistande inom sex månader från datum för framställningen ej kunnat komma överens om sättet för skiljedomens genomförande, kan endera parten anhålla att Internationella domstolens president eller Förenta nationernas generalsekreterare utser en eller flera skiljedomare.

arbitrators. In cases of conflicting requests by the parties to the dispute, the request to the Secretary-General of the United Nations shall have priority.

3. When signing, ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention, a State may declare that it does not consider itself bound by either or both of the dispute settlement procedures provided for in paragraph 2. The other States Parties shall not be bound by a dispute settlement procedure provided for in paragraph 2 with respect to a State Party for which such a declaration is in force.

4. A State Party which has made a declaration in accordance with paragraph 3 may at any time withdraw it by notification to the depositary.

Article 14

Entry into force

1. This Convention shall be open for signature by all States and Namibia, represented by the United Nations Council for Namibia, at the Headquarters of the International Atomic Energy Agency in Vienna, and at the Headquarters of the United Nations in New York from . . . until its entry into force for twelve months, whichever period is longer.

2. A State and Namibia, represented by the United Nations Council for Namibia, may express its consent to be bound by this Convention either by signature, or by deposit of an instrument of ratification, acceptance or approval following signature made subject to ratification, acceptance or approval, or by deposit of an instrument of accession. The instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the depositary.

3. This Convention shall enter into force thirty days after consent to be bound has been expressed by three States.

4. For each State expressing consent to be bound by this Convention after its entry into force, this Convention shall enter into force for that State thirty days after the date of expression of consent.

Om de tvistande ingivit sinsemellan olika framställningar, skall den som ställts till Förenta nationernas generalsekreterare prioriteras.

3. När en stat undertecknar, ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till denna konvention, kan den förklara att den inte anser sig bunden av endera av eller båda de i punkten 2 beskrivna förfarandena för biläggande av tvister. Övriga konventionsstater skall ej vara bundna till någon av de i punkten 2 angivna förfarandena för biläggande av tvister i förhållande till en konventionsstat för vilken en sådan förklaring är i kraft.

4. En konventionsstat som avgivit förklaring i enlighet med punkten 3 kan när som helst återta denna genom notifikation till depositarien.

Artikel 14

Ikraftträdande

1. Denna konvention skall vara öppen för undertecknande av alla stater samt Namibia, representerat av Förenta nationernas råd för Namibia, i Internationella atomenergiorganets säte i Wien och i Förenta nationernas högkvarter i New York från och med den . . . till dess att den träder i kraft eller under tolv månader, varvid den längsta av dessa båda perioder skall gälla.

2. En stat, eller Namibia representerat av Förenta nationernas råd för Namibia, kan uttrycka sitt samtycke till att vara bunden av denna konvention antingen genom undertecknande eller genom deponering av ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrument efter undertecknande med förbehåll för ratifikation, godtagande eller godkännande, eller genom deponering av ett anslutningsinstrument. Ratifikations-, godtagande-, godkännande eller anslutningsinstrumenten skall deponeras hos depositarien.

3. Denna konvention träder i kraft trettio dagar efter det att tre stater samtyckt till att vara bundna.

4. För varje stat som uttrycker sitt samtycke till att vara bunden av denna konvention efter dess ikraftträdande, träder den i kraft trettio dagar efter det att staten uttryckt sitt samtycke.

5. (a) This Convention shall be open for accession, as provided for in this article, by international organizations and regional integration organizations constituted by sovereign States, which have competence in respect of the negotiation, conclusion and application of international agreements in matters covered by this Convention.

(b) In matters within their competence such organizations shall, on their own behalf, exercise the rights and fulfil the obligations which this Convention attributes to States Parties.

(c) When depositing its instrument of accession, such an organization shall communicate to the depositary a declaration indicating the extent of its competence in respect of matters covered by this Convention.

(d) Such an organization shall not hold any vote additional to those of its Member States.

Article 15

Provisional application

A State may, upon signature or at any later date before this Convention enters into force for it, declare that it will apply this Convention provisionally.

Article 16

Amendments

1. A State Party may propose amendments to this Convention. The proposed amendment shall be submitted to the depositary who shall circulate it immediately to all other States Parties.

2. If a majority of the States Parties request the depositary to convene a conference to consider the proposed amendments, the depositary shall invite all States Parties to attend such a conference to begin not sooner than thirty days after the invitations are issued. Any amendment adopted at the conference by a two-thirds majority of all States Parties shall be laid down in a protocol which is open to signature in Vienna and New York by all States Parties.

5.a) Denna konvention skall enligt denna artikel stå öppen för anslutning av internationella organisationer och organisationer för regional integrering som upprättats av självständiga stater, vilka har befogenhet att förhandla om, ingå och tillämpa internationella avtal om frågor som täcks av denna konvention.

b) I ärenden inom deras kompetensområde skall dessa organisationer på egna vägnar utöva de rättigheter och uppfylla de skyldigheter som enligt denna konvention tillkommer konventionsstaterna.

c) När en sådan organisation deponerar sitt anslutningsinstrument, skall den till depositarien överlämna en förklaring som visar omfattningen av organisationens behörighet vad avser frågor som täcks av denna konvention.

d) En sådan organisation skall ej äga någon rösträtt utöver den som innehas av dess medlemsstater.

Artikel 15

Provisorisk tillämpning

En stat kan vid undertecknandet eller vid vilken som helst senare tidpunkt innan denna konvention har trätt i kraft förklara att den kommer att tillämpa denna konvention provisoriskt.

Artikel 16

Ändringar

1. En konventionsstat får föreslå ändringar i denna konvention. Ändringsförslaget skall inges till depositarien, som omedelbart skall sända ut det till alla övriga konventionsstater.

2. Om en majoritet av konventionsstaterna anmodar depositarien att sammankalla en konferens för att ta ställning till de föreslagna ändringarna, skall depositarien inbjuda alla konventionsstater att bevista en sådan konferens, vilken skall inledas tidigast trettio dagar efter det att inbjudningarna utsänts. Alla ändringar som vid konferensen antas med två tredjedels majoritet av konventionsstaterna skall fastställas i ett protokoll, som skall vara öppet för undertecknande i Wien och i New York av alla konventionsstater.

3. The protocol shall enter into force thirty days after consent to be bound has been expressed by three States. For each State expressing consent to be bound by the protocol after its entry into force, the protocol shall enter into force for that State thirty days after the date of expression of consent.

Article 17

Denunciation

1. A State Party may denounce this Convention by written notification to the depositary.

2. Denunciation shall take effect one year following the date on which the notification is received by the depositary.

Article 18

Depositary

1. The Director General of the Agency shall be the depositary of this Convention.

2. The Director General of the Agency shall promptly notify States Parties and all other States of:

- (a) each signature of this Convention or any protocol of amendment;
- (b) each deposit of an instrument of ratification, acceptance, approval or accession concerning this Convention or any protocol of amendment;
- (c) any declaration or withdrawal thereof in accordance with articles 8, 10 and 13;
- (d) any declaration of provisional application of this Convention in accordance with article 15;
- (e) the entry into force of this Convention and of any amendment thereto; and
- (f) any denunciation made under article 17.

Article 19

Authentic texts and certified copies

The original of this Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Director General of the International Atomic Energy Agency

3. Protokollet träder i kraft trettio dagar efter det att tre stater samtyckt till att vara bundna. För varje stat som samtycker till att vara bunden av protokollet efter det att detta trätt i kraft träder protokollet i kraft trettio dagar efter den dag då staten uttryckt sitt samtycke.

Artikel 17

Uppsägning

1. En konventionsstat får säga upp denna konvention genom skriftlig notifikation till depositarien.

2. Uppsägningen träder i kraft ett år från det datum då notifikationen mottogs av depositarien.

Artikel 18

Depositarie

1. IAEA:s generaldirektör skall vara depositarie för denna konvention.

2. IAEA:s generaldirektör skall omgående underrätta konventionsstaterna och alla andra stater om

- a) varje undertecknande av denna konvention eller alla protokoll om ändring;
- b) varje deponering av ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument rörande denna konvention eller alla protokoll om ändring;
- c) förklaringar eller återtaganden av sådana enligt artiklarna 8, 10 och 13;
- d) förklaringar rörande provisorisk tillämpning av denna konvention i enlighet med artikel 15;
- e) ikraftträdande av denna konvention och varje ändring i denna; och
- f) uppsägningar enligt artikel 17.

Artikel 19

Autentiska texter och avskrifter

Originalen till denna konvention, av vilken de arabiska, kinesiska, engelska, franska, ryska och spanska texterna har lika giltighet skall deponeras hos Internationella atomenergiorganets generaldirektör, som skall

who shall send certified copies to States Parties and all other States.

In witness whereof the undersigned, being duly authorized, have signed this Convention, open for signature as provided in paragraph 1 of article 14.

Adopted by the General Conference of the International Atomic Energy Agency meeting in special session at Vienna on the twentysixth day of September one thousand nine hundred and eightysix.

sända bestyrkta avskrifter till konventionsstaterna och till alla andra stater.

TILL BEKRÄFTELSE HÄRAV har undertecknade, därtill vederbörligen befullmäktigade undertecknat denna konvention, som är öppen för undertecknande enligt artikel 14 punkt 1.

ANTAGEN av Internationella atomenergiorganets generalförsamling vid extra möte i Wien den 26 september år 1986.

Jordbruksdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 2 oktober 1986

Föredragande: statsrådet Lundkvist såvitt avser avsnitt 1,
statsrådet Dahl såvitt avser avsnitt 2

Anmälan till proposition om vissa åtgärder m. m. efter Tjernobylyckan

Nionde huvudtiteln

1 Åtgärder för bl. a. jordbruks- och renskötsföretag

Det radioaktiva nedfallet efter kärnkraftsolyckan i Tjernobyl har skapat stora problem för bl. a. jordbruks-, trädgårds- och renskötsföretag. De drabbas av merkostnader och inkomstbortfall på grund av de åtgärder som vidtagits i syfte att även i denna situation tillförsäkra konsumenterna livsmedel av god kvalitet. För att tillgodose ett omedelbart behov beslutade regeringen därför i maj 1986 att ställa 25 milj. kr. till lantbruksstyrelsens förfogande för budgetåret 1985/86 för förskottsutbetalningar till drabbade jordbrukare och trädgårdsföretagare.

Lantbruksstyrelsen lämnade i juni 1986 efter samråd med Lantbrukarnas riksförbund förslag till riktlinjer för ersättning till jordbruks-, trädgårds- och renskötsföretag på grund av radioaktivt nedfall. Med förslaget som grund utfärdade regeringen den 18 juni 1986 förordning (1986:621) om ersättning till jordbruks-, trädgårds- och renskötsföretag för merkostnader och inkomstbortfall på grund av radioaktivt nedfall. Samma dag beslutade regeringen att för budgetåret 1986/87 ställa medel till lantbruksstyrelsens förfogande för sådan ersättning. Genom ersättningsbesluten kommer de aktuella företagen att såvitt möjligt hållas skadeslösa till följd av merkostnader och inkomstbortfall som uppstått på grund av Tjernobylyckan.

Med stöd av regeringens beslut har lantbruksstyrelsen beträffande jordbruks- och trädgårdsföretag beslutat i huvudsak följande.

Enligt lantbruksstyrelsens föreskrifter lämnas ersättning till jordbruksföretag för de merkostnader som har orsakats av försenad betessläppning, för minskad avkastning i mjölkproduktionen till följd av detta och för mjölk som har kasserats. Vidare lämnas ersättning för kasserade slaktkroppar och för merkostnader och försämrat ekonomiskt utbyte av slaktdjur då slakten skett vid annan tidpunkt än vad den eljest skulle ha gjort. Ersättning ges också för foder som kasserats och för sanering av vallar.

Till trädgårdsföretag lämnas enligt lantbruksstyrelsens föreskrifter er-

sättning för produkter som omfattas av försäljningsförbud och för vissa frilandsodlade trädgårdsprodukter som kasserats. För sanering av vissa frilandsodlingar utgår ersättning för kostnader, förluster, merarbete och nytt växtmaterial.

I fråga om renskötsel företag har statens livsmedelsverk och lantbruksstyrelsen efter samråd med Svenska samernas riksförbund beslutat i huvudsak följande. Renar från områden där förhöjda halter av radioaktiva ämnen uppmätts måste slaktas på kontrollslakteri. Beslutet omfattade till en början Kopparbergs, Jämtlands och Västerbottens län, men har nu utsträckt till att avse även Norrbottens län. Cesiumhalterna har nämligen ökat hos renarna under hösten när de övergått till att beta lav. Cesiumhalten i varje enskild renkropp undersöks. Vid för höga halter av radioaktiva ämnen kasseras renkroppen. Renägarna erhåller ersättning motsvarande marknadspriset från slakteriföretagen enligt gängse rutiner för samtliga slaktade renar, dvs. även för sådana som inte godkänts som livsmedel på grund av för hög cesiumhalt. Kontrollslakterierna erhåller sedermera ersättning från lantbruksstyrelsen för de renkroppar som inte kunnat godkännas som livsmedel av detta skäl. De erhåller också ersättning för sina hanteringskostnader för dessa renkroppar. Ersättning till renägare kan utgå även för tidigareläggning av slakt, utfodring av renar och för merkostnader för anskaffning av matrenar.

Sveriges lantbruksuniversitet har erhållit medel av lantbruksstyrelsen för försöksprojekt avseende utfodring och skördemetoder i syfte att minska cesiumhalten.

Även älgstammen har drabbats av det radioaktiva nedfallet. Svenska jägareförbundet och Svenska samernas riksförbund hemställer i skrivelse till regeringen om ersättning för bl. a. älgar som förstörs till följd av för höga halter av cesium-137. När älgjakten inleddes i september visade det sig att många fällda älgar innehöll så höga halter av cesium-137 att köttet inte fick saluhållas som livsmedel. Det ansågs vara en uppenbar risk för att jägarna skulle avbryta älgjakten eftersom de kunde komma att enbart drabbas av kostnader för jakten. Med hänsyn till att en minskad jakt skulle leda till ökad skadegörelse på skog och ett ökat antal trafikolyckor med älg beslutade regeringen att länsstyrelsen skall få betala ut ersättning för fällda älgar som innehåller så höga halter av cesium-137 att de överstiger det av statens livsmedelsverk tillämpade riktvärdet för saluhållande av livsmedel. Enligt förordningen (1986: 690) om ersättning för fällda älgar med för höga halter av radioaktivitet lämnas ersättning för sådana älgar som förstörs eller tas om hand av slakteri. Ersättning utgår med 2 200 kr. för vuxen älg och 1 000 kr. för älgkalv.

Det sammanlagda medelsbehovet för de av regeringen beslutade ersättningarna som jag har redovisat är svårt att beräkna i dag. Uppskattningsvis kan detta anges till 250 milj. kr. Ersättningarna anvisas för närvarande från anslaget Oförutsedda utgifter. Ersättningarna bör dock i fortsättningen bestridas från ett nytt förslagsanslag under nionde huvudtiteln. Anslaget bör benämnas Ersättningar på grund av radioaktivt nedfall.

Ersättningsfrågorna har ännu inte kunnat slutbehandlas för alla områden. Sveriges fiskares riksförbund har i skrivelse till regeringen yrkat att

ersättning skall utgå till bl. a. licensierade fiskeföretag för kostnader och förluster på grund av det radioaktiva nedfallet. Till regeringen har vidare inkommit skrivelser från bl. a. Svenska samernas riksförbund, Sveriges fiskevattenägareförbund, Sveriges frukt- och grönsaksdistributörers förening, Sveriges Hotell- och Restaurangförbund, Nordisk Hotell- og Restaurantförbund och Sveriges köpmannaförbund, vilka begär ersättningar och åtgärder av skilda slag.

Enligt min mening kan inte i dag överblickas den fullständiga omfattningen och konsekvenserna av de skador som föranletts av Tjernobylyolyckan. Jag förordar därför att i den mån ytterligare krav reses om kompensation till följd av radioaktivt nedfall efter kärnkraftsolyckan bör frågor om ersättning prövas i huvudsak efter de principer som har tillämpats för tidigare beslut om ersättning. Regeringen bör i förekommande fall kunna besluta om ersättning från anslaget.

De kostnader som myndigheterna har med anledning av kärnkraftsolyckan och som inte täcks genom särskilda anslag bör liksom hittills vid behov täckas genom överskridande av resp. myndighetsanslag.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. godkänna de riktlinjer som jag har redovisat för ersättning på grund av radioaktivt nedfall.
2. till *Ersättningar på grund av radioaktivt nedfall* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 250 000 000 kr.

2 Statens strålskyddsinstitutets förslag till åtgärder

Kärnkraftsolyckan i Tjernobyli föranledde betydande insatser av bl. a. berörda myndigheter. Regeringen har också vidtagit åtgärder för att säkerställa en fullgod beredskap för framtiden. Bl. a. har energirådet fått i uppdrag att göra en översyn av beredskapen. Inom ramen för denna översyn har statens strålskyddsinstitut (SSI) i skrivelse den 15 augusti 1986 lämnat förslag till beredskapsförbättrande åtgärder. I det följande tar jag upp de åtgärder som bör behandlas under nionde huvudtiteln och som SSI bedömt bör genomföras under innevarande budgetår.

Av strålskyddsinstitutets skrivelse framgår bl. a. att institutets gammamätstationer behövs automatiseras på ett sådant sätt som gör det möjligt för institutet att agera omedelbart vid information om ökade strålningsnivåer i miljön. Åtgärden föreslås i huvudsak vara genomförd före den 31 december 1986. Kostnaderna härför beräknas till 0,6 milj. kr.

Av skrivelsen framgår vidare att befintliga mätinstrument på mejerier kan behöva kompletteras för jod och cesium. Denna fråga föreslår SSI bör utredas av institutet i samråd med statens livsmedelsverk. Institutet förutsätter att utredningen utmynnar i förslag till alternativa lösningar med

tidsplan och kostnader för genomförandet. Utredningen beräknas kunna vara avslutad före årsskiftet 1986/87.

För att bättre kunna bedöma och förstå vilka mätningar som är viktiga från strålskyddssynpunkt vid radioaktivt nedfall efter en reaktorolycka liksom för att tolka mätresultaten krävs enligt SSI utbildning i mätteknik m. m. I detta syfte avser institutet att i samråd med statens miljömedicinska laboratorium och länsstyrelsernas organisationsnämnd utarbeta ett särskilt kursprogram för befattningshavare i kommuner och länsstyrelser. Kostnaderna beräknas till 3 milj. kr. SSI anmäler vidare att en skyndsam utredning behöver göras av behovet av dosratmätande instrument som kan komma att kosta högst 9 milj. kr.

SSI anmäler även behov av komplettering av befintlig datautrustning för att möta de höga krav på dokumentation och stråldosmätningar som ställs vid en olycka. Kostnaderna härför beräknas till 3 milj. kr. innefattande installation och ombyggnader. Åtgärderna beräknas kunna vara genomförda vid årsskiftet 1986/87. SSI föreslår att kostnaderna finansieras med kärnkraftsavgifter.

För vissa mätningar och uppföljning av en rad mätfrågor av betydelse för beredskapen behöver SSI instrument. En stor del av kostnaderna, som beräknas till 0,7 milj. kr., avser externa mätuppdrag.

Informationsfrågor rörande det radioaktiva nedfallet har tilldragit sig stor uppmärksamhet. För att informera alla om effekterna av kärnkraftsolyckan i Tjernobyl avser SSI att göra ett informationspaket. I detta skall ingå bl. a. en broschyr som skall delas ut till alla hushåll i landet. I broschyren lämnas information om kärnkraftsolyckan i Tjernobyl och om de åtgärder som har vidtagits och kommer att vidtas. Broschyren avses vara framtagen och utdelad under oktober 1986. Kostnaderna beräknas till 6 milj. kr.

Kärnkraftsolyckan i Tjernobyl har medfört att ett flertal forskningsprojekt och studier igångsatts. Dessa bör enligt SSI fullföljas. Flera projekt har påbörjats och beräknas vara avslutade före årsskiftet 1986/87. Bland forskningsinsatserna märks upptags- och omsättningsmätningar med inriktning på jordbruksmark, radioekologiska mätningar av bl. a. renlav, aktivitetsmätningar på regnvatten, dagvatten och reningsverk, beteendevetenskapliga studier (människors oro) samt projekt angående radioaktiva ämnen i renar m. m. De sammanlagda kostnaderna för forskning och studier har av SSI beräknats till 11,8 milj. kr.

SSI måste följa upp en lång rad projekt under den närmaste tiden. Institutets behov av extra resurser under budgetåret 1986/87 beräknas motsvara sju manår samt medel för konsultinsatser motsvarande totalt 2,9 milj. kr. Därtill kommer ytterligare resursbehov som kan visa sig i de pågående utredningarna i fråga om permanent förstärkning inom området beredskapsplanering.

För riksdagens information vill jag anmäla att SSI i sin skrivelse också tar upp frågan om hur jodtablettberedskapen ytterligare kan förbättras. För beredskap mot kärnkraftsolyckor i utlandet föreslås en ökning ske av det befintliga beredskapslagret av jodtabletter så att sådana med kort varsel kan distribueras till berörda delar av landet. SSI föreslår att social-

styrelsen får i uppdrag att i samråd med institutet utreda frågan. En sådan utredning bör enligt SSI studera möjligheterna att samordna befintliga beredskapslager med apotekens försäljningslager och att undanta jod-tabletterna från kravet på hållbarhetsmärkning. SSI föreslår att utredningen redovisar alternativa lösningar och kostnader samt tidsschema. Utredningen avses vara avslutad före årsskiftet 1986/87.

Sammanfattningsvis innebär de av SSI föreslagna åtgärderna en kostnad av 28 milj. kr., varav den svenska kärnkraftsindustrin föreslås svara för 3 milj. kr. genom en höjning av den särskilda avgift som den betalar enligt förordningen (1976: 247) om vissa avgifter till statens strålskyddsinstitut.

De förslag till åtgärder och uppdrag som SSI har presenterat och som jag har redogjort för finner jag väl avvägda. Jag delar institutets bedömning att de föreslagna åtgärderna och uppdragen bör genomföras redan nu. Det är enligt min mening särskilt angeläget att allmänheten så snart som möjligt genom institutets försorg får en samlad och korrekt information om Tjernobylolyckan och om de åtgärder som har vidtagits och kommer att vidtas. Jag anser även att de forskningsprojekt som här föreslagits är angelägna eftersom vi därigenom kan öka vår kunskap om de effekter som Tjernobylolyckan har haft och kommer att få på bl. a. vår miljö. Även övriga av SSI föreslagna åtgärder bör skyndsamt vidtas. Jag avser inom kort återkomma till regeringen i fråga om dels utredningsuppdrag, dels ändring i ifrågavarande taxeförordning. SSI bör således tillföras de resurser som institutet har begärt. Institutet bör genomföra de här aktuella åtgärderna i samarbete med övriga berörda myndigheter.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Bidrag till statens strålskyddsinstitut* på tillägsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 000 kr.

Industridepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 2 oktober 1986

Föredragande: statsrådet Dahl

Anmälan till proposition om vissa åtgärder m. m. efter Tjernobylyoluckykan

Tolfte huvudtiteln

A. Industridepartementet m. m.

Utredningar m. m.

Under denna rubrik har i statsbudgeten för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 19 500 000 kr. Från detta anslag täcks bl. a. kostnaderna för utredningar, kommittéer m. m. inom industridepartementets verksamhetsområde. Kostnaderna för det omfattande arbete som bedrivs inom ramen för uppdragen till energirådet, expertgruppen och gruppen av vetenskapliga granskare som jag tidigare redogjort för belastar därför detta anslag.

Dessa kostnader består dels av kostnader direkt hänförliga till rådet och grupperna såsom kostnader för sammanträden, kansli, översättning och tryckning av rapport på svenska och andra språk, dels av merkostnader som uppstår för energiverket, naturvårdsverket, strålskyddsinstitutet, kärnkraftsinspektionen och konjunkturinstitutet genom det omfattande extra arbete som dessa verk och myndigheter låter utföra för att ta fram underlag till expertgruppen. De sammanlagda kostnaderna för den verksamhet som initierats genom regeringens uppdrag den 7 maj 1986 till energirådet beräknas till 6 milj. kr. Anslaget bör därför räknas upp med detta belopp.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Utredningar m. m.* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 6 000 000 kr.

Ersättning för merkostnader och förluster för vissa företag på grund av följd effekter av Tjernobylyolyckan

Något anslag för detta ändamål finns inte upptaget i statsbudgeten för budgetåret 1986/87.

Regeringen har tidigare beslutat om ersättning till bl. a. jordbruksföretag, trädgårdsföretag och renskötsel-företag. Samtidigt stod det tidigt klart att minskad eller utebliven produktion vid nämnda företag kan få konsekvenser för bl. a. vidareförädlingsföretag.

Länsstyrelsen i Västerbottens län uppmärksammade i skrivelse till regeringen i juni 1986 renslakteriernas problem. Länsstyrelsen i Västernorrlands län tog i skrivelse i juli 1986 upp frågan om bl. a. verksamheter med bär och älgkött som råvara och de negativa konsekvenserna för dessa till följd av Tjernobylyolyckan. Skrivelser med begäran om ekonomiskt stöd har inkommit från bl. a. Lapplandsvilt AB.

För att få underlag för en samlad bedömning av de merkostnader och förluster som olika vidareförädlingsföretag m. fl. drabbats eller beräknas bli drabbade av fram till den 1 juli 1987 uppdrog regeringen den 4 september 1986 åt länsstyrelserna i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands, Västernorrlands, Gävleborgs, Västmanlands och Uppsala län att genomföra en inventering. Denna skulle i första hand avse företag som för sin verksamhet är beroende av leveranser från renskötsel-företag samt av bär, fisk och vilt. Länsstyrelserna hade också möjlighet att lämna uppgifter om i vilken utsträckning andra verksamheter drabbats eller beräknas bli drabbade av merkostnader och förluster som en effekt av Tjernobylyolyckan. Uppdraget har nyligen redovisats till industridepartementet.

Med utgångspunkt från inventeringsmaterialet kommer regeringen att ta ställning till ersättningsprinciper vad gäller olika verksamheter. Det ankommer också på regeringen att besluta om handläggningsordning. Beslut i de enskilda ärendena om ersättning tas av resp. länsstyrelse, som har bäst kännedom om det enskilda företags situation och betydelse för sysselsättningen i regionen.

Eftersom frågan om ersättning, med utgångspunkt från inventeringsmaterialet, för närvarande bereds inom regeringskansliet, kan anslagsbehovet nu inte bedömas. I avvaktan på underlagsmaterial föreslår jag att ett förslagsanslag om 1 000 kr. ställs till regeringens förfogande att användas för ersättning till berörda företag. Från detta anslag bör regeringen sedan tilldela resp. länsstyrelse en ekonomisk ram inom vilken länsstyrelsen får rätt att fatta beslut om ersättning till enskilda företag enligt de riktlinjer som regeringen senare anger. Chefen för industridepartementet avser att senare återkomma till riksdagen med en redovisning av de insatser som genomförts liksom kostnaderna för dessa.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Ersättning för merkostnader och förluster för vissa företag på grund av följd effekter av Tjernobylolyckan* på tilläggsbudget 1 till statsbudgeten för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

E. Energi

Konvention om tidig information vid en kärnenergiolycka

Inom internationella atomenergiorganet, IAEA, har utarbetats ett förslag till konvention om tidig information vid en kärnenergiolycka. Förslaget har antagits av IAEA:s generalkonferens. Regeringen beslöt den 18 september 1986 att konventionen skulle undertecknas. Konventionen har undertecknats i Wien med förbehåll för ratifikation. Vid undertecknandet avgavs en förklaring att Sverige kommer att tillämpa konventionen interimistiskt. Den engelska fördragstexten och en svensk översättning bör fogas till regeringsprotokollet i detta ärende som *bilaga 3.1*.

I konventionen om tidig information vid en kärnenergiolycka förbinder sig konventionsstaterna att direkt eller genom förmedling av IAEA omgående underrätta de stater som kan komma att beröras om ett utsläpp av radioaktivt material inträffar som kan medföra strålskyddskonsekvenser för andra stater. Konventionsstaterna förbinder sig vidare att direkt, eller genom IAEA:s förmedling, omgående tillställa berörda stater all tillgänglig information som kan vara relevant när det gäller att minska konsekvenserna ur strålningssynpunkt i dessa stater.

Skyldigheten att rapportera gäller olyckor i såväl civila som militära kärnreaktorer, övriga anläggningar inom kärnbränslecykeln samt för olyckor vid användning av radioisotoper. Andra olyckor, t. ex. olyckor vid kärnvapenprov, kan anmälas frivilligt.

Den information som skall lämnas om en olycka har inträffat skall vara så utförlig att berörda länder kan bedöma konsekvenserna för egen del och om särskilda åtgärder behöver sättas in. Sålunda skall information lämnas om orsaken till olyckan och händelseförloppet utveckling, om utsläppets kvantitet och sammansättning, om de meteorologiska förhållandena samt om vilka skyddsåtgärder som vidtagits. Informationen skall med lämpliga tidsintervall kompletteras med ytterligare relevanta upplysningar rörande krisläget och om dess faktiska eller förutsägbara upphörande.

För egen del anser jag det nödvändigt att information ges såväl direkt till de närmaste grannländerna som till IAEA. Olyckan i Tjernobyļ har också visat på behovet av att förbättra kunskaperna om och insynen i näraliggande kärnkraftverk utanför det egna landet. Det är därför angeläget att, vid sidan av den internationella konventionen, sluta bilaterala avtal med de närmaste grannländerna för att tillgodose detta behov. Initiativ till sådana bilaterala avtal har redan tagits.

Avslutningsvis föreslår jag att regeringen inhämtar riksdagens godkännande av konventionen om tidig information vid en kärnenergiolycka.

Prop. 1986/87: 18

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen
att godkänna konventionen om tidig information vid en kärnenergiolycka.

Convention on Early Notification of a Nuclear Accident

The States Parties to this convention, aware that nuclear activities are being carried out in a number of States,

noting that comprehensive measures have been and are being taken to ensure a high level of safety in nuclear activities, aimed at preventing nuclear accidents and minimizing the consequence of any such accident, should it occur,

desiring to strengthen further international co-operation in the safe development and use of nuclear energy,

convinced of the need for States to provide relevant information about nuclear accidents as early as possible in order that transboundary radiological consequences can be minimized,

noting the usefulness of bilateral and multilateral arrangements on information exchange in this area,

have agreed as follows:

Article 1

Scope of application

1. This Convention shall apply in the event of any accident involving facilities or activities of a State Party or of persons or legal entities under its jurisdiction or control, referred to in paragraph 2 below, from which a release of radioactive material occurs or is likely to occur and which has resulted or may result in an international transboundary release that could be of radiological safety significance for another State.

2. The facilities and activities referred to in paragraph 1 are the following:

- (a) any nuclear reactor wherever located;
- (b) any nuclear fuel cycle facility;
- (c) any radioactive waste management facility;

Konvention om tidig information vid en kärnenergiolycka

Konventionsstaterna,

som är medvetna om att kärnteknisk verksamhet förekommer i ett antal stater,

som konstaterar att omfattande åtgärder vidtagits och fortlöpande vidtas för att trygga en hög grad av säkerhet i kärnteknisk verksamhet i syfte att förhindra kärnenergiolyckor och att reducera följderna av varje sådan olycka till ett minimum om den skulle inträffa,

som önskar ytterligare förstärka det internationella samarbetet när det gäller säker utveckling och användning av kärnenergi,

som är övertygade om nödvändigheten av att staterna så snabbt som möjligt tillhandahåller relevanta upplysningar om kärnenergiolyckor, så att gränsöverskridande radiologiska konsekvenser kan begränsas till ett minimum och

som konstaterar nyttan av bilaterala och multilaterala avtal om informationsutbyte inom detta område,

har kommit överens om följande.

Artikel 1

Tillämpningsområde

1. Denna konvention är tillämplig i händelse av olycka som inträffar i anläggningar eller verksamheter enligt punkt 2 nedan, i en konventionsstat eller hos fysiska eller juridiska personer under dess jurisdiktion eller kontroll, varvid utsläpp av radioaktivt material inträffar eller kan tänkas inträffa och leder till eller kan komma att leda till spridning av aktivitet över en internationell gräns i sådan omfattning att den kan få konsekvenser ur strålskyddssynpunkt i en annan stat.

2. De anläggningar och verksamheter som avses i punkt 1 är:

- a) varje kärnreaktor oavsett belägenheten;
- b) varje anläggning som har att göra med kärnbränslecykeln;
- c) varje anläggning för handhavande av radioaktivt avfall;

(d) the transport and storage of nuclear fuels or radioactive wastes;

(e) the manufacture, use, storage, disposal and transport of radioisotopes for agricultural, industrial, medical and related scientific and research purposes; and

(f) the use of radioisotopes for power generation in space objects.

Article 2

Notification and information

In the event of an accident specified in article 1, (hereinafter referred to as a "nuclear accident"), the State Party referred to in that article shall:

(a) forthwith notify, directly or through the International Atomic Energy Agency (hereinafter referred to as the "Agency"), those States which are or may be physically affected as specified in article 1 and the Agency of the nuclear accident, its nature, the time of its occurrence and its exact location where appropriate:

(b) promptly provide the States referred to in sub-paragraph (a), directly or through the Agency, and the Agency with such available information relevant to minimizing the radiological consequences in those States, as specified in article 5.

Article 3

Other Nuclear Accidents

With a view to minimizing the radiological consequences, States Parties may notify in the event of nuclear accidents other than those specified in article 1.

Article 4

Function of the Agency

The agency shall:

(a) forthwith inform States Parties, Member States, other States which are or may be physically affected as specified in article 1 and relevant international intergovernmental organizations (hereinafter referred to as "in-

d) transport och lagring av kärnbränsle eller radioaktivt avfall;

e) tillverkning, användning, lagring, kvittblivning och transport av radioisotoper för användning inom jordbruk, industri, medicin och för vetenskap och forskning i samband med dessa aktiviteter och

f) användning av radioisotoper som kraftkällor i rymden.

Artikel 2

Underrättelse och information

I händelse av en olycka enligt artikel 1 (här nedan benämnd "kärnenergiolycka") skall den konventionsstat som avses i denna artikel:

a) direkt eller genom förmedling av Internationella atomenergiorganet (här nedan benämnt IAEA) omgående underrätta de stater som fysiskt berörs eller kan komma att beröras på det sätt som angivits i artikel 1, samt IAEA om kärnenergiolyckan, och där så kan ske, om dess natur samt om tidpunkt och exakt belägenhet;

b) direkt eller genom IAEA:s förmedling omgående tillställa de under a) avsedda staterna samt IAEA sådan information, som är relevant när det gäller att minska konsekvenserna ur strålskyddssynpunkt i dessa stater, på det sätt som angivits i artikel 5.

Artikel 3

Andra kärnenergiolyckor

I syfte att reducera konsekvenserna ur strålskyddssynpunkt till ett minimum kan konventionsstaterna underrätta även om andra kärnenergiolyckor än de som anges i artikel 1.

Artikel 4

IAEA:s funktioner

IAEA skall

a) omgående underrätta konventionsstaterna, medlemsstaterna och övriga stater, som fysiskt berörs eller kan komma att beröras på det sätt som angivits i artikel 1, samt berörda internationella mellanstatliga organi-

ternational organizations") of a notification received pursuant to sub-paragraph (a) of article 2; and

(b) promptly provide any State Party, Member State or relevant international organization, upon request, with the information received pursuant to sub-paragraph (b) of article 2.

Article 5

Information to be provided

1. The information to be provided pursuant to sub-paragraph (b) of article 2 shall comprise the following data as then available to the notifying State Party:

(a) the time, exact location where appropriate, and the nature of the nuclear accident;

(b) the facility or activity involved;

(c) the assumed or established cause and the foreseeable development of the nuclear accident relevant to the transboundary release of the radioactive materials;

(d) the general characteristics of the radioactive release, including, as far as is practicable and appropriate, the nature, probable physical and chemical form and the quantity, composition and effective height of the radioactive release;

(e) information on current and forecast meteorological and hydrological conditions, necessary for forecasting the transboundary release of the radioactive materials;

(f) the results of environmental monitoring relevant to the transboundary release of the radioactive materials;

(g) the off-site protective measure taken or planned;

(h) the predicted behaviour over time of the radioactive release.

2. Such information shall be supplemented at appropriate intervals by further relevant information on the development of the emergency situation, including its foreseeable or actual termination.

sationer (här nedan benämnda "internationella organisationer") om sådana underrättelser som erhållits i enlighet med artikel 2 a) och

b) på begäran omgående ställa den information som erhållits i enlighet med artikel 2 b) till förfogande för konventionsstater, medlemsstater och berörda internationella organisationer.

Artikel 5

Information som skall tillhandahållas

1. Den information som skall tillhandahållas enligt artikel 2 b) skall i mån av tillgänglighet omfatta följande uppgifter från den konventionsstat som lämnar informationen:

a) tidpunkten, om möjligt den exakta belägenheten för olyckan samt olyckans natur;

b) den anläggning eller verksamhet som drabbats;

c) den förmodade eller fastställda orsaken till kärnenergiolyckan och dennas förutsägbara utveckling med avseende på utsläpp av radioaktivt material över statsgränserna;

d) det radioaktiva utsläppets allmänna egenskaper, i mån av görlighet och lämplighet med uppgifter om utsläppets natur, dess troliga fysikaliska och kemiska form samt kvantitet, sammansättning och effektiv utsläppshöjd;

e) sådan information om rådande och prognostiserade meteorologiska och hydrologiska förhållanden som kan behövas för en prognos rörande spridningen av radioaktivt material över statsgränserna;

f) sådana resultat från omgivningsmätningar som kan vara av betydelse för att bedöma spridningen av radioaktivt material över statsgränserna;

g) skyddsåtgärder som vidtagits eller planeras i olycksplatsens omgivning och

h) uppgift om hur det radioaktiva utsläppet förväntas uppträda under en längre tidsrymd.

2. Denna information skall med lämpliga tidsintervaller kompletteras med ytterligare relevanta upplysningar rörande nödläget och dettas faktiska eller förutsägbara upphörande.

3. Information received pursuant to sub-paragraph (b) of article 2 may be used without restriction, except when such information is provided in confidence by the notifying State Party.

Article 6

Consultations

A State Party providing information pursuant to sub-paragraph (b) of article 2 shall, as far as is reasonably practicable, respond promptly to a request for further information or consultations sought by an affected State Party with a view to minimizing the radiological consequences in that State.

Article 7

Competent authorities and points of contact

1. Each State Party shall make known to the Agency and to other States Parties, directly or through the Agency, its competent authorities and point of contact responsible for issuing and receiving the notification and information referred to in article 2. Such points of contact and a focal point within the Agency shall be available continuously.

2. Each State Party shall promptly inform the Agency of any changes that may occur in the information referred to in paragraph 1.

3. The Agency shall maintain an up-to-date list of such national authorities and points of contact as well as points of contact of relevant international organizations and shall provide it to States Parties and Member States and to relevant international organizations.

Article 8

Assistance to States Parties

The Agency shall, in accordance with its Statute and upon a request of a State Party, which does not have nuclear activities itself and borders on a State having an active nuclear programme but not Party, conduct investigations into the feasibility and establishment of an appropriate radiation monitoring system in order to facilitate the achievement of the objectives of this Convention.

3. Den information som erhållits i enlighet med artikel 2 b) kan användas utan inskränkningar, utom i de fall då ifrågakommande information meddelas konfidentiellt av den konventionsstat som lämnar upplysningarna.

Artikel 6

Konsultationer

En konventionsstat som lämnar information i enlighet med artikel 2 b) skall i görligaste mån snabbt besvara en framställning om ytterligare upplysningar eller konsultationer från en av olyckan berörd konventionsstat som denna begär för att kunna minska konsekvenserna av strålning inom sitt område.

Artikel 7

Behöriga myndigheter och kontaktställen

1. Varje konventionsstat skall underrätta IAEA och de övriga konventionsstaterna direkt eller genom IAEA om de behöriga myndigheter och det kontaktställe som har ansvar för att lämna och motta underrättelser och information i enlighet med artikel 2. Dessa kontaktställen och ett kontaktställe inom IAEA skall fortlöpande vara tillgängliga.

2. Varje konventionsstat skall omgående underrätta IAEA om varje förändring av den information som avses i punkt 1.

3. IAEA skall ha en uppdaterad förteckning över ovan nämnda nationella myndigheter och kontaktställen liksom kontaktställen vid ifrågakommande internationella organisationer, och skall ställa den till förfogande för konventionsstaterna, medlemsstaterna och berörda internationella organisationer.

Artikel 8

Bistånd till konventionsstater

I enlighet med IAEA:s stadga, och på begäran av en konventionsstat som ej har egen kärnteknisk verksamhet och gränsar till en stat som har ett aktivt kärnenergi-program men som ej är konventionsstat, skall IAEA undersöka möjligheten att upprätta ett lämpligt övervakningssystem för joniserande strålning, så att denna konventions syften lättare kan uppnås.

Article 9

Bilateral and multilateral arrangements

In furtherance of their mutual interests, States Parties may consider, where deemed appropriate, the conclusion of bilateral or multilateral arrangements relating to the subject matter of this Convention.

Article 10

Relationship to other international agreements

This Convention shall not affect the reciprocal rights and obligations of States Parties under existing international agreements which relate to the matters covered by this Convention, or under future international agreements concluded in accordance with the object and purpose of this Convention.

Article 11

Settlement of disputes

1. In the event of a dispute between States Parties, or between a State Party and the Agency, concerning the interpretation or application of this Convention, the parties to the dispute shall consult with a view to the settlement of the dispute by negotiation or by any other peaceful means of settling disputes acceptable to them.

2. If a dispute of this character between States Parties cannot be settled within one year from the request for consultation pursuant to paragraph 1, it shall, at the request of any party to such dispute, be submitted to arbitration or referred to the International Court of Justice for decision. Where a dispute is submitted to arbitration, if, within six months from the date of the request, the parties to the dispute are unable to agree on the organization of the arbitration, a party may request the President of the International Court of Justice or the Secretary-General of the United Nations to appoint one or more arbitrators. In cases of conflicting requests by the parties to the dispute, the request to the Secretary-General of the United Nations shall have priority.

Artikel 9

Bilaterala och multilaterala avtal

För att främja sina gemensamma intressen kan konventionsstater som anser detta lämpligt ingå bilaterala eller multilaterala avtal om den fråga som denna konvention avser.

Artikel 10

Förhållande till andra internationella avtal

Denna konvention skall ej påverka de ömsesidiga rättigheter och skyldigheter som konventionsstaterna har enligt existerande internationella avtal vad avser frågor som faller under denna konvention eller under framtida internationella avtal, som ingås i överensstämmelse med denna konventions ändamål och syften.

Artikel 11

Biläggande av tvister

1. I händelse av en tvist, mellan konventionsstaterna eller mellan en konventionsstat och IAEA, beträffande tolkningen eller tillämpningen av denna konvention, skall parterna i tvisten samråda i syfte att bilägga tvisten genom förhandling eller genom sådan annan fredlig metod för lösning av tvist som de båda kan acceptera.

2. Om en tvist av detta slag mellan konventionsstaterna ej kunnat biläggas inom ett år, räknat från datum för framställningen om samråd i enlighet med punkt 1, skall tvisten efter framställning från någondera av de tvistande hänskjutas till skiljedom eller till Internationella domstolen för avgörande. När en tvist hänskjuts till skiljedom, och de tvistande inom sex månader från datum för framställningen ej kunnat komma överens om sättet för skiljedomens genomförande, kan endera parten anhålla att Internationella domstolens president eller Förenta nationernas generalsekreterare utser en eller flera skiljedomare. Om de tvistande ingivit sinsemellan olika framställningar, skall den som ställts till Förenta nationernas generalsekreterare prioriteras.

3. When signing, ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention, a State may declare that it does not consider itself bound by either or both of the dispute settlement procedures provided for in paragraph 2. The other States Parties shall not be bound by a dispute settlement procedure provided for in paragraph 2 with respect to a State Party for which such a declaration is in force.

4. A State party which has made a declaration in accordance with paragraph 3 may at any time withdraw it by notification to the depositary.

Article 12

Entry into force

1. This Convention shall be open for signature by all States and Namibia, represented by the United Nations Council for Namibia, at the Headquarters of the International Atomic Energy Agency in Vienna, and at the Headquarters of the United Nations in New York from . . . until its entry into force or for twelve months, whichever period is longer.

2. A State and Namibia, represented by the United Nations Council for Namibia, may express its consent to be bound by this Convention either by signature, or by deposit of an instrument of ratification, acceptance or approval following signature made subject to ratification, acceptance or approval, or by deposit of an instrument of accession. The instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the depositary.

3. This Convention shall enter into force thirty days after consent to be bound has been expressed by three States.

4. For each State expressing consent to be bound by this Convention after its entry into force, this Convention shall enter into force for that State thirty days after the date of expression of consent.

5.(a) This Convention shall be open for accession, as provided for in this article, by international organizations and regional integration organizations constituted by sover-

3. När en stat undertecknar, ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till denna konvention kan den förklara att den inte anser sig bunden av endera av eller båda de i punkt 2 beskrivna förfarandena för biläggande av tvister. Övriga konventionsstater skall ej vara bundna till någon av de i punkt 2 angivna förfarandena för biläggande av tvister i förhållande till en konventionsstat, för vilken en sådan förklaring är i kraft.

4. En konventionsstat som avgivit förklaring i enlighet med punkt 3 kan när som helst återta denna genom notifikation till depositarien.

Artikel 12

Ikraftträdande

1. Denna konvention skall vara öppen för undertecknande av alla stater samt Namibia, representerat av Förenta nationernas råd för Namibia, i Internationella atomenergiorganets säte i Wien och vid Förenta nationernas högkvarter i New York fr. o. m. den 26 september 1986 till dess att den träder i kraft eller under tolv månader, varvid den längsta av dessa båda perioder skall gälla.

2. En stat, eller Namibia representerat av Förenta nationernas råd för Namibia, kan uttrycka sitt samtycke till att vara bunden av denna konvention antingen genom undertecknande eller genom deponering av ett ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrument efter undertecknande med förbehåll för ratifikation, godtagande eller godkännande, eller genom deponering av ett anslutningsinstrument. Ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrumenten skall deponeras hos depositarien.

3. Denna konvention träder i kraft trettio dagar efter det att tre stater samtyckt till att vara bundna.

4. För varje stat som uttrycker sitt samtycke till att vara bunden av denna konvention efter dess ikraftträdande, träder den i kraft trettio dagar efter det att staten uttryckt sitt samtycke.

5 a) Denna konvention skall enligt denna artikel stå öppen för anslutning av internationella organisationer och organisationer för regional integrering som upprättats av själv-

eign States, which have competence in respect of the negotiation, conclusion and application of international agreements in matters covered by this Convention.

(b) In matters within their competence such organizations shall, on their own behalf, exercise the rights and fulfil the obligations which this Convention attributes to States Parties.

(c) When depositing its instrument of accession, such an organization shall communicate to the depositary a declaration indicating the extent of its competence in respect of matters covered by this Convention.

(d) Such an organization shall not hold any vote additional to those of its Member States.

Article 13

Provisional application

A State may, upon signature or at any later date before this Convention enters into force for it, declare that it will apply this Convention provisionally.

Article 14

Amendments

1. A State Party may propose amendments to this Convention. The proposed amendment shall be submitted to the depositary who shall circulate it immediately to all other States Parties.

2. If a majority of the States Parties request the depositary to convene a conference to consider the proposed amendments, the depositary shall invite all States Parties to attend such a conference to begin not sooner than thirty days after the invitations are issued. Any amendment adopted at the conference by a two-thirds majority of all States Parties shall be laid down in a protocol which is open to signature in Vienna and New York by all States Parties.

3. The protocol shall enter into force thirty days after consent to be bound has been expressed by three States. For each State ex-

ständigastater, vilka har befogenhet att förhandla om, ingå och tillämpa internationella avtal om frågor som täcks av denna konvention.

b) I ärenden inom deras kompetensområde skall dessa organisationer på egna vägnar utöva de rättigheter och uppfylla de skyldigheter som enligt denna konvention tillkommer konventionsstaterna.

c) När en sådan organisation deponerar sitt anslutningsinstrument skall den till depositarien överlämna en förklaring, som visar omfattningen av organisationens behörighet vad avser frågor som täcks av denna konvention.

d) En sådan organisation skall ej äga någon rösträtt utöver den som innehas av dess medlemsstater.

Artikel 13

Provisorisk tillämpning

En stat kan vid undertecknandet eller vid vilken som helst senare tidpunkt innan denna konvention har trätt i kraft för denna stat förklara att den kommer att tillämpa denna konvention provisoriskt.

Artikel 14

Ändringar

1. En konventionsstat får föreslå ändringar i denna konvention. Ändringsförslaget skall inges till depositarien, som omedelbart skall sända ut det till alla övriga konventionsstater.

2. Om en majoritet av konventionsstaterna anmodar depositarien att sammankalla en konferens för att ta ställning till de föreslagna ändringarna, skall depositarien inbjuda alla konventionsstater att bevista en sådan konferens, vilken skall inledas tidigast trettio dagar efter det att inbjudningarna utsänts. Alla ändringar som vid konferensen antas med två tredjedels majoritet av konventionsstaterna skall fastställas i ett protokoll, som skall vara öppet för undertecknande i Wien och New York av alla konventionsstater.

3. Protokollet träder i kraft trettio dagar efter det att tre stater samtyckt till att vara bundna. För varje stat som samtycker till att

pressing consent to be bound by the protocol after its entry into force, the protocol shall enter into force for that State thirty days after the date of expression of consent.

Article 15

Denunciation

1. A State Party may denounce this Convention by written notification to the depositary.

2. Denunciation shall take effect one year following the date on which the notification is received by the depositary.

Article 16

Depositary

1. The Director General of the Agency shall be the depositary of this Convention.

2. The Director General of the Agency shall promptly notify States Parties and all other States of:

(a) each signature of this Convention or any protocol of amendment;

(b) each deposit of an instrument of ratification, acceptance, approval or accession concerning this Convention or any protocol of amendment;

(c) any declaration or withdrawal thereof in accordance with article 11;

(d) any declaration of provisional application of this Convention in accordance with article 13;

(e) the entry into force of this Convention and of any amendment thereto; and

(f) any denunciation made under article 15.

Article 17

Authentic texts and certified copies

The original of this Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Director General of the International Atomic Energy Agency who shall send certified copies to States Parties and all other States.

In witness whereof the undersigned, being duly authorized, have signed this Conven-

vara bunden av protokollet efter det att detta trätt i kraft, träder protokollet i kraft trettio dagar efter den dag då staten uttryckt sitt samtycke.

Artikel 15

Uppsägning

1. En konventionsstat får säga upp denna konvention genom skriftlig notifikation till depositarien.

2. Uppsägningen träder i kraft ett år från det datum då notifikationen mottogs av depositarien.

Artikel 16

Depositarie

1. IAEA:s generaldirektör skall vara depositarie för denna konvention.

2. IAEA:s generaldirektör skall omgående underrätta konventionsstaterna och alla andra stater om:

a) varje undertecknande av denna konvention eller alla protokoll om ändring;

b) varje deponering av ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument rörande denna konvention eller protokoll om ändring;

c) förklaringar eller återtaganden av sådana enligt artikel 11;

d) förklaringar rörande provisorisk tillämpning av denna konvention i enlighet med artikel 13;

e) ikraftträdande av denna konvention, varje ändring i denna och

f) uppsägningar enligt artikel 15.

Artikel 17

Autentiska texter och avskrifter

Originalen till denna konvention – av vilken de arabiska, kinesiska, engelska, franska, ryska och spanska texterna har lika giltighet – skall deponeras hos Internationella atomenergiorganets generaldirektör, som skall sända bestyrkta avskrifter till konventionsstaterna och till alla övriga stater.

TILL BEKRÄFTELSE HÄRAV har undertecknade, därtill vederbörligen befullmäk-

tion, open for signature as provided in paragraph 1 of article 11.

Adopted by the General Conference of the International Atomic Energy Agency meeting in special session at Vienna on the twentysixth day of September one thousand nine hundred and eightysix.

tigade, undertecknat denna konvention, som är öppen för undertecknande enligt artikel 11, punkt 1.

ANTAGEN av Internationella atomenergiorganets generalförsamling vid extra möte i Wien den 26 september år 1986.

Civildepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 2 oktober 1986

Föredragande: statsrådet Gustafsson

Anmälan till proposition om vissa åtgärder m. m. efter Tjernobylyckan

Trettonde huvudtiteln

E. Länsstyrelserna m. m.

Länsstyrelserna m. m.

I sin skrivelse till regeringen har statens strålskyddsinstitut (SSI) bl. a. föreslagit att de länsstyrelser som saknar telefax- och telexutrustning skall anskaffa sådan. Utrustningen bör enligt SSI vara installerad före den 15 december i år.

Det har vid olika tillfällen, då olyckor inträffat, visat sig att kommunikationerna mellan länsstyrelserna och andra myndigheter, både på lokal och central nivå, underlättats avsevärt om länsstyrelserna förfogat över telex- eller telefaxutrustning. Så var också fallet efter olyckan i Tjernobyli. För att bl. a. göra det möjligt för länsstyrelserna i de sex mest utsatta länen att anskaffa kommunikationsutrustningar anvisade regeringen i våras sammanlagt 900 000 kr. för omedelbara åtgärder. Jag delar SSI:s bedömning att de länsstyrelser som fortfarande saknar kommunikationsutrustning bör förses med sådan. SSI:s kostnadsberäkningar är enligt min bedömning realistiska. 500 000 kr. bör därför anvisas för kompletterande inköp av kommunikationsutrustning till länsstyrelserna.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen
att till *Länsstyrelserna m. m.* på tilläggsbudget I till statsbudgeten
för budgetåret 1986/87 anvisa 500 000 kr.

